

**UHKAAVA KATASTROFI
JA KUINKA SITÄ VASTAAN
ON TAISTELTAVA**

*Julkaistu lokakuun lopulla v. 1917
erillisenä kirjasena
kustannusliikkeessä „Priboi”*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

Краткое рассмотрение и критика Веттера

Социал-национализм.

Василий Гусев...
...и желю на ...
...и ...
...и ...
...и ...

...и ...
...и ...
...и ...
...и ...

...и ...
...и ...
...и ...
...и ...

...и ...
...и ...
...и ...
...и ...

...и ...
...и ...
...и ...
...и ...

Ensimmäinen sivu V. I. Leninin käsikirjoituksesta
„Uhkaava katastrofi ja kuinka sitä vastaan on taisteltava”.—
Syyskuun 10—14 (23—27) pnä 1917

Pienennetty

NÄLÄNHÄTÄ LÄHENEÄ

Venäjää uhkaa kiertämätön katastrofi. Rautatieliikenne on häiriintynyt tavattomasti ja häiriintyy yhä enemmän. Rautatieliikenne pysähtyy. Raaka-aineiden ja hiilen kuljetus tehtaille lakkaa. Viljan kuljetus lakkaa. Kapitalistit tahallaan ja herkeämättä sabotoivat (vahingoittavat, seisauttavat, horjuttavat, jarruttavat) tuotantoa siinä toivossa, että ennen kuulumaton katastrofi muodostuu tasavallan ja kansanvaltaisuuden tuhoksi, Neuvostojen ja yleensä proletaari- ja talonpoikaisliittojen tuhoksi ja helpottaa monarkiaan palaamista sekä porvariston ja tilanherrain kaikkivallan jälleenytyttämistä.

Ennen kuulumattoman suuri katastrofi ja nälänhätä uhkaavat kiertämättömästi. Siitä on puhuttu kaikissa lehdistä jo lukemattomia kertoja. Sekä puolueet että työläisten, sotilaiden ja talonpoikain edustajain Neuvostot ovat hyväksyneet suunnattoman määrän päätöslausemia, joissa myönnetään, että katastrofi on kiertämätön, että se lähenee ja on jo hyvin lähellä, että sitä vastaan on taisteltava vimmatusti ja että perikatoon joutumisen välttämiseksi tarvitaan kansan „sankarillisia ponnistuksia” ja niin edelleen.

Kaikki puhuvat tästä. Kaikki myöntävät tämän. Kaikki ovat tehneet tästä päätöksensä.

Mutta mitään ei tehdä.

On kulunut puoli vuotta vallankumouksen alkamisesta. Katastrofi on entistään lähempänä. On alkanut joukko-työttömyys. Ajatelkaahan vain: maassa ei riitä tavaroita, maa näantyy elintarvikkeiden puutteesta, työkasien puutteesta, vaikka viljaa ja raaka-aineita on riittävästi,— ja

tällaisessa maassa, tällaisena kriittisenä hetkenä on syntynyt joukkotyöttömyys! Mitä vielä tarvittaisiin sen todistamiseksi, että puolen vuoden aikana, mikä on kulunut vallankumouksen alkamisesta (vallankumouksen, jota eräät nimittävät suureksi, vaikka toistaiseksi olisi ehkä oikeampi nimittää sitä lahoksi), jolloin meillä on demokraattinen tasavalta sekä runsaasti liittoja, elimiä ja laitoksia, jotka nimittävät itseään ylpeästi „vallankumouksellis-demokraattisiksi”, *ei ole* todellisuudessa tehty kerrassaan mitään oleellista katastrofin torjumiseksi, nälänhädän torjumiseksi? Romahdus lähenee yhä nopeammin, sillä sota ei odota, ja se kaikinpuolinen sekasorto, minkä se on saanut aikaan kansan elämässä, lisääntyy yhä.

Mutta vähäisinkin tarkkailu ja harkinta riittäisi antamaan varmuuden siitä, että keinot katastrofin ja nälänhädän torjumiseksi ovat olemassa, että torjumistoimenpiteet ovat aivan selviä, yksinkertaisia ja täysin toteutettavissa, täysin kansan voimien mukaisia ja että näihin toimenpiteisiin *ei* ryhdytä *vain* sen vuoksi, *yksinomaan* sen vuoksi, että niiden toteuttaminen kajoaisi tilanherrojen ja kapitalistien pienen ryhmän ennen kuulumattomiin liikevoittoihin.

Todellakin. Voidaan mennä takuuseen siitä, että te ette löydä ainoatakaan sellaista puhetta, ainoatakaan sellaista kirjoitusta minkään suunnan lehdessä, minkään kokouksen tai laitoksen ainoatakaan päätöslauselmaa, missä ei olisi aivan selvästi ja tarkasti tunnustettu taistelun tärkeintä perustoimenpidettä, toimenpidettä katastrofin ja nälänhädän torjumiseksi. Tämä toimenpide on: valvonta, silmälläpito, tilinpito, säännöstely valtion taholta, työvoiman oikea sijoittelu tuotannossa ja tuotteiden oikea jakelu, kansan voimavarojen säästäminen, kaikenlaisen tarpeettoman voimainkulutuksen lopettaminen, voimien säästeliäs käyttö. Valvonta, silmälläpito, tilinpito — se on ensimmäinen askel taistelussa katastrofin ja nälänhädän torjumiseksi. Tämä on kiistatonta ja yleisesti tunnustettua. Ja juuri tätä *ei tehdä* sen takia, että pelätään kajota tilanherrain ja kapitalistien kaikkivaltaan ja heidän suunnattomiin, ennen kuulumattomiin, skandaalimaisiin liikevoittoihinsa, voittoihin, joita kiskotaan korkean hintatason ja sotatarviketilauksien pohjalla (sotaa varten „työskentelevät” nykyään suoraan tai välillisesti melkein kaikki),

voittoihin, jotka ovat kaikille tunnettuja, kaikkien havaittavissa ja joiden johdosta kaikki valittavat ja voivottavat.

Mutta valtion taholta ei tehdä kerrassaan mitään vähänkään vakavan valvonnan, tilinpidon ja silmälläpidon aikaansaamiseksi.

HALLITUKSEN TÄYDELLINEN TOIMETTOMUUS

Kaikkialla on käynnissä kaikkinaisen valvonnan, silmälläpidon ja tilinpidon järjestelmällinen ja herkeämätön sabotaasi, kaikkien niiden toimenpiteiden sabotaasi, joihin valtion taholta on yritetty ryhtyä valvonnan, silmälläpidon ja tilinpidon aikaansaamiseksi. Ja täytyy olla uskomattoman naiivi ollakseen käsittämättä,— täytyy olla tavattoman ulkokultainen tekeytyäkseen ymmärtämättömäksi,— mistä tuo sabotaasi on lähtöisin ja millaisin keinoin sitä harjoitetaan. Sillä tätä pankkiirien ja kapitalistien harjoittamaa sabotaasia, heidän pyrkimystään *tehdä tyhjäksi* kaikkinaisen valvonta, silmälläpito ja tilinpito, sopeutetaan demokraattisen tasavallan valtiollisiin muotoihin, sopeutetaan „vallankumouksellis-demokraattisten” laitosten olemassaoloon. Herrat kapitalistit ovat omaksuneet erinomaisen hyvin sen totuuden, jonka kaikki tieteilisen sosialismin kannattajat tunnustavat sanoissa, mutta jonka menshevikit ja eserrät ovat kiiruhtaneet unohtamaan heti sen jälkeen, kun heidän ystävänsä ovat päässeet ministerien, apulaisministerien y.m.s. virkapaikoille. Se on juuri se totuus, että hallinnon monarkkisten muotojen korvaaminen tasavaltais-demokraattisilla muodoilla ei lainkaan kajoa kapitalistisen riiston taloudelliseen olemukseen ja että siis myös toiselta puolen: on vain muutettava kapitalistisen liikevoiton koskemattomuuden ja pyhyyden puolesta käytävän taistelun *muotoa*, niin saadaan suojatuksi tuo voitto demokraattisen tasavallan oloissa yhtä menestyksellisesti kuin se suojattiin itsevaltaisen monarkian vallitessa.

Kaikkinaisen valvonnan, tilinpidon ja silmälläpidon nykyinen, uusin, tasavaltalais-demokraattinen sabotaasi on sellaista, että sanoissa kapitalistit kannattavat „kiihkeästi” valvonnan „periaatetta” ja sen välttämättömyyttä (samoin kuin kaikki menshevikit ja eserrätkin, se on itsestään selvää), mutta samalla vaativat, että tämä valvonta otettaisiin käytäntöön „vähitellen”, suunnitelmallisesti ja „valtion

säännöstelemänä". Todellisuudessa noilla kauniilla sanoilla verhotaan valvonnan *ehkäisemistä*, sen muuttamista tyhjäksi kuvitelmaksiksi, verhotaan valvonnalla leikittelyä, kaikenlaisten asiallisten ja käytännöllisesti vakavien toimenpiteiden viivyttelyä, tavattoman monimutkaisten, kömpelöiden, virkavaltaisuutensa vuoksi elinkyvyttömiä valvontalaitosten muodostamista, laitosten, jotka ovat kokonaan riippuvaisia kapitalisteista, eivät tee eivätkä voikaan tehdä kerrassaan mitään.

Etteivät sanamme olisi perustelemattomia, vetoamme menshevikki- ja eserrätodistajiin, s.o. juuri siihen väkeen, jolla oli enemmistö Neuvostoissa vallankumouksen ensimmäisen puolen vuoden aikana ja joka on ollut mukana „kokoomushallituksessa” ja joka on sen vuoksi poliittisesti vastuussa Venäjän työläisten ja talonpoikain edessä kapitalistien sukoilemisesta, että nämä tekevät tyhjäksi kaikkinaisen valvonnan.

„Vallankumouksellisen” demokratian niin sanottujen „täysivaltaiten” (leikki pois!) elinten ylimmän elimen virallisessa äänenkannattajassa „Izvestija TsiK” (s.o. työläisten, sotilaiden ja talonpoikien edustajain Neuvostojen Yleisvenäläisen edustajakokouksen Toimeenpanevan Keskuskomitean tiedonantajassa) № 164 syyskuun 7 p:nä 1917 on julkaistu noiden samojen menshevikkien ja eserrien muodostaman ja heidän hallussaan olevan erikoisen valvontalaitoksen päätös. Tämä erikoinen laitos on Toimeenpanevan Keskuskomitean „Talouselämän osasto”. Sen päätöksessä on tunnustettu virallisesti tosiasiana „hallituksen yhteyteen muodostettujen talouselämää säännöstelevien keskuselinten täydellinen toimettomuus”.

Tosiaankin, voitaisiinko kuvitellakaan kaunopuheisempaa todistusta menshevikkien ja eserrien politiikan vararikosta kuin on se, jonka menshevikit ja eserrät ovat omin käsin allekirjoittaneet?

Taloudellisen elämän säännöstelemisen välttämättömyys tunnustettiin jo tsaarivallan aikana ja sitä varten muodostettiin eräitä laitoksiakin. Mutta tsaarivallan oloissa rappio kasvoi kasvamistaan saavuttaen hirvittävät mittasuhteet. Myönnettiin, että tasavaltaisen, vallankumouksellisen hallituksen tehtävänä on ryhtyä heti vakaviin, päättäväisiin toimenpiteisiin rappion poistamiseksi. Kun menshevikkien ja

eserrien osanotolla muodostettiin „kokoomus”-hallitus, niin tämän hallituksen mitä juhlallisimmassa koko kansalle osoitetussa julistuksessa toukokuun 6 päivältä luvattiin ja sitouduttiin järjestämään valvonta ja säännöstely valtion taholta. Sekä Tseretelit että Tshernovit kuin myöskin kaikki menshevikkien ja eserrien johtajat vanhoivat ja vakuuttivat, että he eivät ole ainoastaan vastuussa hallituksesta, vaan että heidän hallussaan olevat „vallankumouksellisen demokratian täysivaltaiset elimet” pitävät myös tositateissa silmällä hallituksen toimintaa ja tarkastavat sitä.

Toukokuun 6 päivästä on kulunut neljä kuukautta, neljä pitkää kuukautta, jolloin Venäjä on menettänyt satojatuhansia sotilaita mielettömässä, imperialistisessa „hyökkäyksessä” ja rappio ja katastrofi ovat lähentyneet seitsemän peninkulman askelin, jolloin kesäaika tarjosi erittäin suuria mahdollisuuksia tehdä paljon laivaliikenteen, maanviljelyksen sekä vuoririkkauksien etsinnän y.m.s. alalla,— mutta neljän kuukauden kuluttua menshevikkien ja eserrien on täytynyt virallisesti tunnustaa hallituksen yhteyteen muodostettujen valvontalaitosten „täydellinen toimettomuus”!

Ja nämä menshevikit ja eserrät löpöttelevät nyt (kirjoitamme näitä rivejä juuri Demokraattisen neuvottelukokouksen⁸⁷ aattona, syyskuun 12 pnä) valtiomiesten vakavuudella, että asiaa voidaan auttaa siten, että kokoomus kadettien kanssa vaihdetaan kokoomukseen kauppa- ja teollisuusporvariston hakamiesten, Rjabushinskiin, Bublikovien, Tereshtshenkojen ja kumpp. kanssa!

Herää kysymys: miten on selitettävissä tuo menshevikkien ja eserrien hämmästyttävä sokeus? Onko heitä pidettävä valtioasioissa piimäsuina, jotka äärimmäisen ymmärtämättömyytensä ja lapsellisuutensa vuoksi eivät tiedä mitä tekevät ja joutuvat harhateille tahtomattaan? Vai onko saatujen ministerinpaikkojen ja apulaisministerien, kenraali-kubernöörien, komissaarien y.m.s. virkapaikkojen runsaudelle ominaista synnyttää erikoista, „poliittista” sokeutta?

VALVONTAKEINOJEN YLEISYYS JA HELPPOUS

Voi herätä kysymys, eivätkö valvontakeinot ja -toimenpiteet ole jotain tavattoman monimutkaista ja vaikeaa, jotain sellaista, mitä ei ole vielä kokeiltu eikä edes tunnetta. Ehkäpä viivästyminen onkin selitettävissä sillä, että

kadettipuolueen, kauppa- ja teollisuusmiesten luokan, eserien ja menshevikkien puolueiden valtiomiehet ovat jo puoli vuotta yrittäneet hiki hatussa etsiä, tutkia ja saada selville valvontakeinoja ja -toimenpiteitä, mutta tehtävä onkin osoittautunut tavattoman vaikeaksi ja jäänyt yhä vielä ratkaisematta?

Eikös mitä! Tietämättömille, kirjantaitamattomille ja poljetuille talonpojille sekä poroporvareille, jotka uskovat kaikkeen eivätkä syvenny mitään ajattelemaan, yritetään heittää tuhkaa silmille ja esittää asia tuollaisessa valossa. Todellisuudessa jopa tsaarivaltakin, „vanha valtakomentokin” *tiesi* sotateollisuuskomiteoita muodostaessaan valvonnan perustoimenpiteen, tärkeimmän keinon ja tien siihen: väestön yhteenliittämisen eri ammattien, työn tarkoituserien, työalojen y.m.s. mukaan. Mutta tsaarivalta *pelkäsi* väestön yhteenliittymistä ja siksi se rajoitti kaikin keinoin ja häiritsi keinotekoisesti tätä valvonnan yleisesti tunnettua, helpointa ja täydellisesti soveltuva keinoa ja tietä.

Kaikki sotaakäyvät valtiot, jotka ovat joutuneet kärsimään sodan aiheuttamaa äärimmäistä räsitystä ja hätää, kokemaan — enemmän tai vähemmän — rappiotilaa ja nälänhätää, ovat jo aikoja sitten hahmotelleet, määritelleet, soveltaneet ja kokeilleet *kokonaisen sarjan* valvontakeinoja, jotka ovat melkein aina olleet väestön yhdistämistä, valtion edustajain osanotolla ja valtion silmälläpidon alaisina toimivien erilaisten liittojen muodostamista tai niiden suostamista j.n.e. Kaikki tällaiset valvontakeinot ovat yleisesti tunnettuja, niistä on paljon puhuttu ja paljon kirjoitettu, ja valvontaa koskevat lait, joita sotaikäyvässä eturivin valtioissa on säädetty, on käännetty venäjän kielelle tai niitä on valaistu seikkaperäisesti venäläisessä lehdistössä.

Jos meidän valtiomme tosiaan *haluaisi* toteuttaa valvontaa asiallisesti ja vakavasti, jos sen virastot eivät tuomitsisi itseään „täydelliseen toimeettomuuteen” nöyristelemällä kapitalistien edessä, niin valtion ei tarvitsisi muuta kuin ammentaa kaksin käsin jo tunnettujen, jo käytettyjen valvontakeinojen mitä runsaimmasta varastosta. Ainoana esteenä — esteenä, jota kadetit, eserrät ja menshevikit peittävät kansan näkyvistä, — tässä on ollut ja on edelleenkin se, että valvonta toisi päivänvaloon kapitalistien suunnattomat liikevoitot ja horjuttaisi noita voittoja.

Selittääksemme havainnollisesti tämän mitä tärkeimmän kysymyksen (jolla on oikeastaan sama merkitys kuin kysymyksellä *jokaisen* sellaisen todella vallankumouksellisen hallituksen ohjelmasta, joka haluaisi pelastaa Venäjän sodalta ja nälänhädältä) luettelemme nämä tärkeimmät valvontakeinot ja tarkastelemme niitä kutakin erikseen.

Me havaitsemme, että hallituksen, jota ei ainoastaan pilanpäiten nimitetä vallankumouksellis-demokraattiseksi, olisi tarvinnut vain heti muodostumisensa ensimmäisenä viikkona säättää (päättää, määrätä) asetuksella tärkeimpien valvontakeinojen toteuttaminen, määrätä vakava eikä pilanpäiten annettu rangaistus kapitalisteille, jotka olisivat petoksella yrittäneet välttyä valvonnalta, ja kehottaa itse väestöä pitämään silmällä kapitalisteja ja sitä, että nämä noudattaisivat tunnollisesti valvontaa koskevia päätöksiä,—niin valvonta olisi Venäjällä jo aikoja sitten toteutettu.

Nämä tärkeimmät toimenpiteet ovat seuraavat:

1) Kaikkien pankkien yhdistäminen yhdeksi pankiksi ja sen liiketoimien valvonta valtion taholta eli pankkien kansallistaminen.

2) Syndikaattien, s.o. kapitalistien suurten, monopolististen liittojen (sokeri-, nafta-, kivihiili-, metalliteollisuuden y.m. alojen syndikaattien) kansallistaminen.

3) Liikesalaisuuden lakkauttaminen.

4) Teollisuudenharjoittajain, kauppiaiden ja yleensä isäntien pakollinen syndikatisoiminen (s.o. pakollinen yhdistäminen liitoiksi).

5) Väestön pakollinen yhdistäminen kulutusosuuskuntiin tahi tällaisen yhdistymisen suosiminen ja sen valvonta.

Tarkastelkaamme, minkälainen merkitys kullakin näistä toimenpiteistä olisi, jos ne toteutettaisiin vallankumouksellisesti ja demokraattisesti.

PANKKIEN KANSALLISTAMINEN

Pankit ovat tunnetusti nykyaikaisen talouselämän keskuksia, koko kapitalistisen kansantalouselämän tärkeimpiä hermosolmuja. Kun puhutaan „talouselämän säännöstelemisestä” ja kierretään pankkien kansallistamiskysymys, niin se merkitsee joko täydellistä tietämättömyyttä tai „yksinkertaisen rahvaan” petkuttamista koreilla

sanoilla ja kauniilla lupauksilla, vaikka on jo etukäteen päätetty olla täyttämättä noita lupauksia.

On järjetöntä valvoa ja säännöstellä viljan hankintaa tai yleensä tuotantoa ja tuotteiden jakelua, ellei valvota ja säännöstellä pankkien liiketoimia. Se olisi aivan samaa kuin juostaisiin satunnaisten „kopeekkaisten” perässä eikä oltaisi näkevinäänkään miljoonia ruplia. Nykyaikaiset pankit ovat kasvaneet niin läheisesti ja erottamattomasti yhteen kaupan (vilja- sekä kaiken muun kaupan) ja teollisuuden kanssa, ettei voida tehdä yhtään mitään vakavaa, mitään „vallankumouksellisdemokraattista”, ellei „käydä käsiksi” pankkeihin.

Mutta ehkäpä tämä pankkeihin „käsiksi käyminen” valtion taholta on jokin hyvin vaikea ja monimutkainen toimitus? Poroporvareita koetetaan tavallisesti pelotella juuri tuolla tavalla,—niin koettavat tietysti tehdä kapitalistit ja heidän suojelijansa, sillä heille se on edullista.

Todellisuudessa pankkien kansallistaminen, joka ei riistä ainoatakaan kopeekkaa ainoaltakaan „omistajalta”, ei aiheuta kerrassaan minkäänlaisia teknillisiä tai kulttuurin alaan kuuluvia vaikeuksia ja sitä viivytetään *yksinomaan* pienen pohattaryhmän epäpuhtaan voitonhimon vuoksi. Kun pankkien kansallistaminen sekoitetaan niin usein yksityisomaisuuksien konfiskoinnin kanssa, niin tämän käsitteiden sotkun levittämiseen on syyssä porvarillinen sanomalehdistö, jonka etujen mukaista on yleisön petkuttaminen.

Pankkien käyttämien ja pankkeihin keskitettyjen pääomien omistus vahvistetaan painetuilla ja kirjoitetuilla todistuksilla, joita nimitetään osakkeiksi, obligaatioiksi, vekseleiksi, kuiteiksi j.n.e. Yksikään näistä todistuksista ei mene hukkaan eikä muutu, kun pankit kansallistetaan, s.o. kun kaikki pankit yhdistetään yhdeksi valtionpankiksi. Kenellä oli 15 ruplaa säästökirjalla, se jää 15 ruplan omistajaksi pankkien kansallistamisen jälkeenkäin, ja kenellä oli 15 miljoonaa, sille pankkien kansallistamisen jälkeenkäin jää 15 miljoonaa osakkeiden, obligaatioiden, vekselien, omistuskirjojen y.m.s. muodossa.

Mikä sitten on pankkien kansallistamisen merkitys?

Se, että erillisten pankkien ja niiden liiketoimien todellinen valvonta on mahdotonta (vaikka liikesalaisuuskin y.m. olisi lakkautettu), koska ei voida seurata niitä mitä monimutkaisimpia, mitä sekavimpia ja mitä ovelimpia mene-

telmiä, joita käytetään tilinpäätöksiä tehtäessä, valelaitoksia ja haaraosastoja perustettaessa, valenimiä käytettäessä j.n.e. j.n.e. Vain kaikkien pankkien yhdistäminen yhdeksi pankiksi, mikä sinänsä ei merkitse pienimpiäkään muutoksia omistussuhteissa ja mikä ei ota pois, toistamme, ainoatakaan kopeekkua ainoaltakaan omistajalta, tekee *mahdolliseksi* todellisen valvonnan,— tietysti sillä ehdolla, että toteutetaan kaikki muut edellä mainitut toimenpiteet. Vain silloin, kun pankit on kansallistettu, *voidaan päästä* siihen, että valtio on selvillä, minne ja miten, mistä ja mihin aikaan miljoonat ja miljardit virtaavat. Ja vain pankkien, kapitalistisen liikevaihdon keskuksen, sen tärkeimmän akselin ja peruskoneiston, valvonta tekisi todella eikä vain sanoissa mahdolliseksi saattaa voimaan koko talouselämän, tuotannon ja tärkeimpien tuotteiden jakelun valvonnan, saattaa voimaan sen „talouselämän säännöstelemisen”, joka muussa tapauksessa on ehdottomasti tuomittu jäämään ministerien korulauseeksi yksinkertaisen rahvaan petkuttamista varten. Vain pankkien liiketoimien valvonta, sillä ehdolla, että ne on yhdistetty yhteen valtionpankkiin, tekee mahdolliseksi järjestää tulevilla helposti toteutettavilla toimenpiteillä todellinen tuloveron periminen ilman, että omaisuutta ja tuloja voitaisiin salata, sillä nykyään tulovero on suurelta osaltaan vain harhakuva.

Pankkien kansallistamiseksi ei tarvittaisi muuta kuin nimenomaan säätää dekreetti, ja tirehtöorit ja virkailijat itse panisivat sen täytäntöön. Sitä varten ei tarvita mitään erikoista koneistoa eikä minkäänlaisia erikoisvalmisteluja valtioon taholta, — tämä toimenpide on toteutettavissa nimenomaan pelkällä asetuksella, „yhdellä iskulla”, sillä juuri kapitalismi on tehnyt tuollaisen toimenpiteen taloudellisesti mahdolliseksi, koska se on kehittynyt vekseleihin, osakkeisiin, obligaatioihin y.m.s. saakka. Tehtävänä tässä olisi *vain kirjanpidon yhdistäminen*, ja jos vallankumouksellisdemokraattinen valtio päättäisi: kaikkien pankkien viipymätöntä yhdistämistä varten yhdeksi valtionpankiksi on heti, sähkölennättimen välityksellä, kaikissa kaupungeissa kutsuttava koolle tirehtöörin ja virkailijain kokoukset ja joka alueella ja koko maan mitassa edustajakokoukset, niin tämä reformi tulisi pantua täytäntöön muutamassa viikossa. Tietenkin juuri tirehtöorit ja ylimmät virkamiehet vastustaisivat sitä, yrittäisivät petkuttaa valtiota, viivytää

asiaa ja niin edespäin, sillä nämä herrat menettäisivät erittäin suuria tuloja tuottavat virkapaikkansa, menettäisivät mahdollisuuden tehdä erittäin suuria voittoja tuottavia pankkihuijauksia; *siinä on koko asian ydin*. Mutta pankkien yhdistämisessä ei kohdata vähäisimpiäkään teknillisiä vaikeuksia, ja jos valtiolta ei ole vain sanoissa vallankumouksellinen (s.o. ei pelkää sanoutua irti piintyneisyydestä ja totunnaistavoista) ja jos se ei ole vain sanoissa demokraattinen (s.o. kansan enemmistön eikä pienen pohattakoplan etujen ajaja), niin ei tarvittaisi muuta kuin dekreetti omaisuuden konfiskoinnista ja vankilarangaistuksesta niille tirehtööreille, johtokunnan jäsenille, osakkeiden suuromistajille, jotka vähänkin viivyttävät asiaa ja yrittävät salata asiakirjoja ja tilinpäätöksiä, ei tarvittaisi muuta kuin että esimerkiksi vähävaraiset virkailijat yhdistettäisiin *erikseen* ja annettaisiin heille palkkio rikkaiden harjoittaman petoksen ja viivyttelyn paljastamisesta,— ja silloin pankkien kansallistaminen sujuisi kuin rasvattu.

Pankkien kansallistamisesta olisi tavattoman suuri hyöty koko kansalle, etenkin talonpoikaisjoukoille ja pienteollisuudenharjoittajille,— *ei* niin paljon työläisille (sillä työläisillä ei ole paljoakaan tekemistä pankkien kanssa). Työvoimaa säästyisi äärettömän paljon, ja jos oletamme, että valtio säilyttäisi pankkivirkailijain määrän entisellään, niin se merkitsisi mitä suurinta edistysaskelta pankkien universaalisen (yleisen) hyväksikäyttämisen suuntaan, niiden haaraosastojen lukumäärän ja liiketoimien hyväksikäyttömahdollisuuksien lisääntymistä y.m. Juuri *pikku* isännille, talonpoikaistolle, luoton saanti tulisi paljon helpommaksi. Valtio taas saisi ensi kerran mahdollisuuden *tarkastaa* ensin kaikki tärkeimmät rahaoperaatiot, ilman että niitä voitaisiin salata, sitten *valvoa* niitä, sen jälkeen *säännöstellä* talouselämää ja lopuksi *saada* miljoonia ja miljardeja valtion suuria liiketoimia varten tarvitsematta maksaa herroille kapitalisteille „palveluksista” huimaavia „välityspalkkioita”. Siksipä — ja vain siksi — kaikki kapitalistit, kaikki porvarilliset professorit, koko porvaristo, kaikki sitä palvelevat Plehanovit, Potresovit ja kumpp. ovat valmiita suu vaahdossa sotimaan pankkien kansallistamista vastaan ja keksimään tuhansia verukkeita tätä mitä helpoimmin toteutettavissa olevaa, mitä tarpeellisinta toimenpidettä vastaan, vaikka tästä toimenpiteestä olisi tavattoman suuri

hyöty *yksinpä* maan „puolustuksen” kannaltakin, s.o. sotilaalliselta kannalta katsoen, sillä se kohottaisi tavattomasti maan „sotilaallista mahtia”.

Tätä vastaan voidaan ehkä väittää: minkä tähden sitten sellaiset etumaiset valtiot kuin Saksa ja Amerikan Yhdysvallat ovat käytännössä toteuttaneet mainiota „talouselämän säännöstelyä”, mutta eivät ole aikoneetkaan toteuttaa pankkien kansallistamista?

Sen tähden, me vastaamme, että nämä valtiot, vaikka toinen niistä onkin monarkia ja toinen tasavalta, ovat *kumpikin*, paitsi kapitalistisia, myös imperialistisia valtioita. Sellaisina ne panevat toimeen niille välttämättömät uudistukset taantumuksellis-virkavaltaista tietä, mutta meillä on tässä puhe vallankumouksellis-demokraattisesta tiestä.

Tällä „pienellä eroavaisuudella” on hyvin oleellinen merkitys. Useimmiten „ei ole tapana” ajatella sitä. Sanonta „vallankumouksellinen demokratia” on tullut meillä (varsinkin eserrillä ja menshevikeillä) miltei sisällyksettömäksi sanontatavaksi, samantapaiseksi kuin on „jumalan kiitos”, jota käyttävät sellaisetkin ihmiset, jotka eivät ole niin sivistymättömiä, että uskoisivat jumalaan, tai samantapaiseksi kuin on sanonta „kunnioitettu kansalainen”, jolla käännytään toisinaan sellaistenkin kuin „Den” lehden tai „Jedinstvon” toimitustyöntekijäin puoleen, vaikka melkein kaikki ovat arvanneet, että kapitalistit ovat perustaneet nämä lehdet ja ylläpitävät niitä kapitalistien etujen puolustamiseksi ja että sen vuoksi muka-socialistien osallistuminen niihin on perin vähän „kunnioitettavaa”.

Jos sanoja „vallankumouksellinen demokratia” ei käytetä muodollisesti, juhlallisena korulauseena eikä sovinnaisena lisänimenä, vaan *ajatellaan* niiden merkitystä, niin demokraattina oleminen merkitsee sitä, että otetaan todella huomioon kansan enemmistön eikä vähemmistön edut, ja vallankumouksellisena oleminen merkitsee kaiken vahingollisen ja aikansa eläneen mitä päättäväisintä ja mitä sääli-mättömintä murskaamista.

Mikäli tiedetään, eivät Amerikassa enempää kuin Saksassakaan hallitukset enempää kuin hallitsevat luokatkaan edes tavoittele sitä „vallankumouksellisen demokratian” nimeä, jota meidän eserrämme ja menshevikkimme tavoittelevat (ja jota he prostituivat).

Saksassa on kaikkiaan *neljä* suurta yksityispankkia, joilla on yleiskansallinen merkitys, ja Amerikassa vain *kaksi*: näiden pankkien finanssikuninkaiden on helpompi, mukavampi ja edullisempi liittoutua keskenään yksityisesti, salaa, taantumuksellisesti eikä vallankumouksellisesti, edullisempi virkavaltaisesti eikä demokraattisesti,— lahjomalla valtion virkamiehiä (se on yleistä niin Amerikassa kuin Saksassakin), säilyttäen pankit yksityispankkeina juuri sitä varten, että säilyisi liiketoimien salaisuus, juuri sitä varten, että saataisiin tuolta valtiolta lypsetyksi yhä uusia miljoonia „ylivoittoa”, juuri sitä varten, että voitaisiin harjoittaa huijarimaista finanssivehkeilyä.

Niin Amerikassa kuin Saksassakin „säännöstellään talouselämää” siten, että työläisiä (ja osittain talonpoikia-kin) varten pystytetään *sotilaallinen pakkotyökomento*, mutta pankkiireille ja kapitalisteille luodaan *paratiisi*. Säännösteleminen siellä on sellaista, että työläisiä „kiristetään” aina nälänhätään asti, mutta kapitalisteille turvataan (salaa, taantumuksellis-virkavaltaisesti) vieläkin *korkeamat* voitot kuin heillä oli ennen sotaa.

Sellainen tie on täysin mahdollinen myös tasavaltais-imperialistisella Venäjällä; sitä toteuttavatkin Miljukovien ja Shingarjovien ohella myös Kerenski yhdessä Tereshshenkon, Nekrasovin, Bernatskin, Prokopovitshin ja kumpp. kanssa, jotka *niin ikään varjelevat* taantumuksellis-virkavaltaisesti pankkien „koskemattomuutta”, niiden pyhää oikeutta huimaaviin voittoihin. Puhukaamme mieluummin *totta*: tasavaltaisella Venäjällä tahdotaan taantumuksellis-virkavaltaisesti säännöstellä talouselämää, mutta „usein” on vaikea toteuttaa sitä, kun ovat olemassa „Neuvostot”, joita Kornilov numero yksi ei onnistunut hajottamaan, mutta jotka Kornilov kakkonen yrittää hajottaa...

Tämä on totuus. Ja tämä yksinkertainen, vaikkakin karvas totuus on hyödyllisempi kansan valistamiseksi kuin äitelä valehtelu „meidän” „suuresta”, „vallankumouksellisesta” demokratiastamme...

* * *

Pankkien kansallistaminen helpottaisi tavattomasti samanaikaista vakuutustoimen kansallistamista, s.o. kaikkien vakuutusyhtymien yhdistämistä yhdeksi yhtiöksi, niiden

toiminnan keskittämistä ja tämän toiminnan valvontaa valtion taholta. Vakuutusyhtiöiden virkailijain edustajakokoukset suorittaisivat tälläkin alalla tämän yhdistämisen viipymättä ja aivan vaivatta, jos vallankumouksellisdemokraattinen valtio säätäisi sen johdosta dekreetin ja velvoittaisi johtokuntien tirehtöörit ja suuret osakkeenomistajat ankan henkilökohtaisen edesvastuun uhalla toteuttamaan tuon yhdistämisen ilman vähäisintäkään viivyttelyä. Kapitalistit ovat sijoittaneet vakuutuslaitosten satoja miljoonia, kaiken työn suorittavat virkailijat. Tämän toimialan yhdistäminen pienentäisi vakuutuslaskiota, antaisi paljon etuisuuksia ja huojennuksia kaikille niille, jotka ovat ottaneet vakuutuksen, tekisi mahdolliseksi suurentaa näiden lukumäärää voimien ja varojen käytön säilyessä entisellään. Tämän reformin toteuttamista, joka myös puolestaan kohottaisi maan „puolustuskuntoisuutta” säästämällä kansan työtä ja avaamalla joukon mitä suurimpia mahdollisuuksia „talouselämän säännöstelemiseen” teoissa eikä sanoissa, eivät estä kerrassaan mitkään muut seikat kuin piintyneisyys ja totumus vanhaan sekä suuria tuloja tuottavien virkapaikkojen haltijain pikkuryhmän omanvoitonpyyteet.

SYNDIKAATTIEN KANSALLISTAMINEN

Kapitalismi eroaa entisistä, esikapitalistisista kansantalousjärjestelmistä siinä, että se on saanut aikaan kansantalouden eri alojen välillä mitä kiinteimmän yhteyden ja keskinäisen riippuvaisuuden. Ellei olisi tapahtunut näin, niin mitkään toimenpiteet sosialismin saavuttamiseksi — sivumennen sanoen — eivät olisi teknillisesti toteutettavissa. Ja nykyaikainen kapitalismi, jonka vallitessa pankit hallitsevat tuotantoa, on kehittänyt tämän kansantalouden eri alojen keskinäisen riippuvaisuuden kaikkein korkeimmalle tasolle. Pankit sekä teollisuuden ja kaupan laajimmat alat ovat kasvaneet erottamattomasti yhteen. Toisaalta tämä merkitsee sitä, ettei voida kansallistaa pelkästään pankkeja ottamatta askeleita siihen suuntaan, että kauppija teollisuussyndikaateista (sokeri-, kivihiihi-, rauta-, nafta- y.m. syndikaateista) muodostetaan valtion monopoleja, ja kansallistamatta näitä syndikaatteja. Toisaalta tämä merkitsee sitä, että talouselämän säännöstelemiseksi, jos sitä

toteutetaan tosisteolla, on tarpeen sekä pankkien että syndikaattien samanaikainen kansallistaminen.

Ottakaamme esimerkiksi vaikkapa sokerisyndikaatti. Se perustettiin jo tsaarivallan aikana, ja se oli jo silloin hyvin suuri kapitalistinen yhtymä erinomaisesti kalustettuine tehtaineen; ja tämä yhtymä oli luonnollisestikin läpeensä mitä taantumuksellisimman ja virkavaltaisen hengen läpitynkema, turvasi kapitalisteille huimaavan korkeita voittoja ja syöksi virkailijat ja työläiset aivan oikeudettomaan, nöyryyttävään, poljettuun orjanasemaan. Valtio valvoi ja säännösteli jo silloin tuotantoa — magnaattien, pohattojen hyväksi.

Tällä alalla ei tarvitse muuta kuin *ainoastaan* muuttaa taantumuksellis-virkavaltainen säännöstely vallankumouksellis-demokraattiseksi säätämällä tavalliset dekreetit virkailijain, insinöörien, tirehtöörien ja osakkeenomistajain edustajakokouksen koollekutsumisesta, yhtäläisen kirjapidon käytäntöönottamisesta, työväenyhdistysten toimeenpanemasta valvonnasta y.m. Se olisi mitä helpoin tehtävä, mutta juuri se on yhä tekemättä! Demokraattisen tasavallan oloissa on *todellisuudessa* säilynyt edelleenkin sokeriteollisuuden taantumuksellis-virkavaltainen säännöstely, kaikki on jäänyt entiselleen: kansan työn ryöstäminen, piintymys ja lama, Bobrinskien ja Tereshtshenkojen rikastuminen. Pitäisi kehottaa itsenäiseen aloitteentekoon kansaa eikä virkavaltaa, työläisiä ja virkailijoita eikä „sokerikuninkaita” — juuri se pitäisi ja voitaisiin tehdä muutamassa päivässä, heti, elleivät eserrät ja menshevikit sumentaishi kansan tajuntaa suunnittelemalla „kokoomusta” juuri noiden sokerikuninkaiden kanssa, juuri sitä kokoomusta pohattojen kanssa, josta ja jonka tuloksena on aivan kiertämättömänä seurauksena hallituksen „täydellinen toimeettomuus” talouselämän säännöstelyn alalla*.

Ottakaamme naftateollisuus. Kapitalismin aikaisempi kehitys on jo „yhteiskunnallistanut” sitä jättiläismitassa. Pari öljy kuningasta hallitsee miljooniin ja satoihin miljooniin nousevaa omaisuutta leikkaamalla kuponkeja, kokoaamalla satumaisia voittoja „liikeyrityksistä”, jotka tosiasial-

* Nämä rivit oli jo kirjoitettu, kun luin lehdistä, että Kerenskin hallitus ottaa käytäntöön sokerimonopolin ja luonnollisestikin tekee sen taantumuksellis-virkavaltaisesti, ilman virkailijain ja työläisten edustajakokouksia, julkisuudesta salassa, taltuttamatta kapitalisteja!

lisesti, teknillisesti, yhteiskunnallisesti on *jo* järjestetty koko valtakunnan mitassa ja joita *jo* sadat ja tuhannet virkailijat, insinöörit y.m. hoitavat. Naftateollisuus voidaan kansallistaa *heti*, ja vallankumouksellisen demokraattisen valtion on ehdottomasti tehtävä se, varsinkin nyt, kun valtio potee mitä suurinta pulaa, kun on hinnalla millä hyvänsä säästettävä kansan työtä ja lisättävä polttoaineiden tuotantoa. On selvää, että virkavaltaisesta valvonnasta ei tässä suhteessa ole mitään hyötyä, se ei voi muuttaa mitään, sillä „öljykuninkaat” selviytyvät Tereshtshenkoista, Kerenskeistä, Avksentjeveista ja Skobeleveista yhtä helposti, kuin he selviytyivät tsaarin ministereistä, — he selviytyvät lykkäyksillä, verukkeilla, lupauksilla, sitten lahjomalla suoranaisesti ja välillisesti porvarillisen sanomalehdistön (tätä nimitetään „yleiseksi mielipiteeksi” ja Kerenskit ja Avksentjevit „ottavat huomioon” sen), lahjomalla virkamiehet (jotka Kerenskien ja Avksentjevien tahdosta jätetään entisille virkapaikoilleen entisessä, koskemattomana säilyneessä valtiokoneistossa).

Jotta saataisiin aikaan jotakin vakavaa, on virkavaltaisuudesta siirryttävä kansanvaltaisuuteen ja siirryttävä todella vallankumouksellisesti, t.s. julistettava sota öljykuninkaille ja osakkeenomistajille, säädettävä dekreetti heidän omaisuutensa konfiskoinnista ja heidän tuomitsemistaan vankilaan, jos he vitkuttavat naftateollisuuden kansallistamista, salaavat tuloja tai tilinpäätöksiä, sabotoivat tuotantoa eivätkä ryhdy toimenpiteisiin tuotannon lisäämiseksi. On vedottava työläisten ja virkailijain oma-aloitteisuuteen, kutsuttava *heidät* viipymättä neuvottelu- ja edustajakokouksiin, annettava *heidän* huostaansa jokin osa voitoista sillä ehdolla, että he panevat toimeen tuotannon kaikinpuolisen valvonnan ja laajentamisen. Jos tällaisiin vallankumouksellisdemokraattisiin toimenpiteisiin olisi ryhdytty viipymättä, heti, vuoden 1917 huhtikuussa, niin silloin Venäjä, joka on maailman rikkaimpia maita nestemäisen polttoaineen runsaudessa, olisi voinut vesiliikennettä hyväkseen käyttäen tehdä kesän aikana paljon, hyvin paljon kansan huoltamiseksi tarpeellisella määrällä polttoainetta.

Ei porvarillinen hallitus eikä eserräläis-menshevistiskadettilainen kokoomushallituskaan ole tehnyt kerrasaan mitään, vaan ne ovat rajoittuneet virkavaltaiseen

reformeilla leikittelyyn. Ne eivät ole uskaltaneet toteuttaa ainoatakaan vallankumouksellis-demokraattista toimenpidettä. Samat öljykuninkaat, sama lamaannustila, sama työläisten ja virkailijain viha riistäjiä kohtaan, sama sekasorto tällä pohjalla, samanlainen kansan työn ryöstäminen,— kaikki on samalla tolalla kuin oli tsaarivallankin aikana, muuttuneet ovat vain lähetettyjen ja vastaanotettujen kirjelmien *otsikot* „tasavaltaisissa” kanslioissa!

Kivihiiliteollisuuden alalta, joka on teknillisesti ja kulttuurinsa puolesta aivan yhtä „valmis” kansallistettavaksi ja jota kansan ryövääjät, kivihiilikuninkaat, hoitavat aivan yhtä häikäilemättömästi, meillä on koko joukko mitä havainnollisimpia *tosiasioita*, jotka osoittavat, että teollisuudenharjoittajat suoranaisesti sabotoivat, suorastaan *turmelevat* ja seisauttavat tuotantoa. Jopa ministerien menshevistinen „Rabotshaja Gazetakin” on tunnustanut nämä tosiasiat. Entäs sitten? Ei ole tehty yhtään mitään muuta kuin kutsuttu koolle entisiä, taantumuksellis-virkavaltaisia „tasapuolisia” neuvottelukokouksia, joissa puolet edustajista on ollut kivihiilisyndikaatin työläisiä ja puolet sen ryöväreitä!! Ei ole toteutettu ainoatakaan vallankumouksellis-demokraattista toimenpidettä eikä ole edes yritettykään järjestää todella reaalista valvontaa *alhaaltakäsin*, virkailijain liittojen välityksellä, työläisten välityksellä, harjoittamalla terroria kivihiiliteollisuuden harjoittajiin nähden, jotka syöksevät maan tuhoon ja pysäyttävät tuotantoa! Sehän on mahdotonta, mehän „kaikki” kannattamme „kokoomusta”, ellei kadettien, niin kauppa- ja teollisuuspiirien kanssa, ja kokoomushan merkitseekin juuri sitä, että valta jätetään kapitalisteille, että nämä jätetään rankaisematta, että näiden sallitaan jarruttaa asiaa, säilyttää kaikki työläisten kontolle, lisätä rappiota ja valmistella *tällä tavalla* uutta kornilovilaisuutta!

LIIKESALAISUUDEN LAKKAUTTAMINEN

Ilman liikesalaisuuden lakkauttamista tuotannon ja jakelun valvonta joko jää tyhjäksi lupaukseksi, joka on tarpeen vain sitä varten, että kadetit voisivat petkuttaa eserriä ja menshevikkejä ja eserrät ja menshevikit työtätekeviä luokkia, tai sitten valvonta voidaan toteuttaa vain taantumuksellis-virkavaltaisin keinoin ja toimenpitein. Niin ilmeistä

kuin tämä onkin kaikille ennakkoluulottomille ihmisille, niin sitkeästi kuin liikesalaisuuden lakkauttamista on vaatinutkin „Pravda” * (jonka auliisti pääomaa palveleva Kerenskin hallitus lakkautti etupäässä juuri sen takia),— ei tasavaltainen hallituksemme eikä liioin „vallankumouksellisen demokratian toimivaltaiset elimetkään” ole edes ajatelleetkaan tätä todellisen valvonnan *ensimmäistä* ehtoa.

Juuri tämä on kaiken valvonnan avain. Juuri tämä on kansaa ryöväävän ja tuotantoa sabotoivan pääoman arin kohta. Juuri sen vuoksi eserrät ja menshevikit pelkäävätkin kajota tähän kohtaan.

Kapitalistien tavallinen vastaväite, jota pikkuporvaristo harkitsematta toistaa, on se, että kapitalistinen talous ei missään tapauksessa voi yleensääkään sallia liikesalaisuuden lakkauttamista, sillä tuotantovälineiden yksityisomistus ja erillisten talouksien riippuvaisuus markkinoista tekevät välttämättömäksi kauppakirjojen sekä kauppaliiketoiminnan ja samalla tietysti myös pankkien liiketoiminnan „pyhän koskemattomuuden”.

Ihmiset, jotka muodossa tai toisessa toistavat tätä tai tämäntapaisia vastaväitteitä, antavat pettää itseään ja itse pettävät kansaa sulkien silmänsä näkemästä nykyaikaisen talouselämän kahta tärkeintä, suurinta ja yleisesti tunnettua tosiasiaa. Ensimmäinen tosiasia: suurkapitalismi, s. o. pankkien, syndikaattien, suurten tehtaiden y. m. talouden erikoisuudet. Toinen tosiasia: sota.

Juuri nykyaikainen suurkapitalismi, joka on kaikkialla muodostumassa monopolistiseksi kapitalismiksi, poistaa liikesalaisuudesta kaikkinaisen järkevyyden häivänkin, muuttaa sen teeskentelyksi ja pelkäksi finanssihuijausten ja suurpääoman uskomattoman suurien liikevoittojen salaamiseksi. Kapitalistinen suurtalous on jo teknillisen luonteensa puolesta yhteiskunnallistunutta taloutta, t. s. se toimii miljoonia ihmisiä varten ja yhdistää liiketoiminnallaan, suoraan sekä välillisesti, satoja, tuhansia ja kymmeniätuhansia perheitä. Se ei ole sellaista kuin pienen käsiyönharjoittajan tai keskitalonpojan talous, joilla yleensä ei ole minkäänlaisia kauppakirjoja ja joita kauppasalaisuuden lakkauttaminenkaan ei siis koske!

* Ks. Teokset, 24. osa, ss. 517—518 ja tätä osaa, ss. 130—134. *Toim.*

Suurtaloudessa ovat liiketoimet kuitenkin tunnettuja sadoille ihmisille ja vieläpä suuremmallekin joukolle. Laki, joka suojelee kauppasalaisuutta, ei palvele tässä tuotannon eikä vaihdon tarpeita, vaan mitä räikeimmässä muodossa tapahtuvaa keinottelua ja ryöväämistä, suoranaista huijausta, joka on, kuten tunnettua, levinnyt osakeyhtiöissä erikoisen laajalle ja jota peitetään erittäin taitavasti siten laadituilla tilinpäätöksillä ja taseilla, että saadaan petyksi yleisöä.

Joskin kauppasalaisuus on kiertämätön pientavarataloudessa, t.s. pientalonpoikain ja käsityöharjoittajain keskuudessa, missä itse tuotanto on hajanaista ja pirstoutunutta eikä yhteiskunnallistunutta, niin kapitalistisessa suurtaloudessa tämän salaisuuden varjeleminen on kirjaimellisesti pienen ihmisryhmän etuoikeuksien ja voittojen varjelemista koko kansaa *vastaan*. Tämä on tunnustettu jo laissakin sikäli, mikäli on otettu käytäntöön osakeyhtiöiden tilikertomusten julkisuuteen saattaminen, mutta *tämä* valvonta — jota on jo toteutettu kaikissa edistyneissä maissa ja myöskin Venäjällä — on juuri taantumuksellis-virkavaltaista valvontaa, joka ei avaa *kansan* silmiä ja joka *ei salli* saada selville *täyttä totuutta* osakeyhtiöiden liiketoimista.

Jotta meneteltäisiin vallankumouksellis-demokraattisesti, olisi viipymättä säädettävä uusi laki, joka lakkauttaisi kauppasalaisuuden, vaatisi suurtalouksilta ja pohatoilta mitä täydellisintä tilintekoa ja turvaisi kaikille kansalaisryhmille, jotka ovat jo verraten suuri kansanjoukko (sanokaamme 1.000 tai 10.000 valitsijaa), oikeuden tarkastaa minkä tahansa suurliikkeen *kaikki* asiapaperit. Tällainen toimenpide olisi täydellisesti ja helposti toteutettavissa pelkällä dekreetillä; *vain* se päästäisi valloilleen *kansan* aloitekyvyn virkailijain liittojen, työväenyhdistysten, kaikkien poliittisten puolueiden kautta tapahtuvan valvonnan alalla, vain se tekisi valvonnan asialliseksi ja demokraattiseksi.

Lisätkää tähän vielä sota. Valtava enemmistö kauppa- ja teollisuuslaitoksista toimii nykyään *valtiota*, sotaa varten eikä „vapaita markkinoita” varten. Sen vuoksi sanoin jo „Pravdassa”, että ne ihmiset, jotka väittävät meitä vastaan vetoamalla siihen, että sosialismia ei voida ottaa käytäntöön, valehtelevat ja valehtelevat kolminkertaisesti, sillä kysymys ei ole sosialismin käytäntöönottamisesta nyt,

välittömästi ja heti näinä päivinä, vaan *kruununvarkauden paljastamisesta* *.

„Sotaa varten” työskentelevä kapitalistinen talous (s.o. talous, joka on joko suoraan tai välillisesti yhteydessä sotatarviketoimituksiin) on järjestelmällistä, laillistettua *kruununvarkautta*, ja herrat kadetit yhdessä menshevikkien ja eserrien kanssa, jotka vastustavat kauppasalaisuuden lakkauttamista, ovat suorastaan *kruununvarkaiden apureita ja suojelijoita*.

Sota maksaa nykyään Venäjälle 50 miljoonaa ruplaa *päivässä*. Nämä 50 miljoonaa päivässä menevät enimmäkseen sotatarvikkeiden toimittajille. Näistä 50 miljoonasta vähintään 5 miljoonaa *joka päivä*, todennäköisemmin sentään 10 miljoonaa ja enemmänkin, on kapitalistien ja heidän kanssaan tavalla tai toisella samassa juonessa olevien virkamiesten „kunniallisia tuloja”. Varsinkin suuret toiminimet ja pankit, jotka antavat lainoja sotatarviketoimitusten rahoittamiseksi, kiskovat sillä tavalla ennen kuulumattomia voittoja, rikastuvat nimenomaan kruununvarkautta harjoittamalla, sillä muuksi ei voida nimittää tuota kansan petkuttamista ja kynimistä sodan ja hädän aiheuttamassa „tilaisuudessa”, satojentuhansien ja miljoonien ihmisten tuhoutumisesta johtuvassa „tilaisuudessa”.

Näistä sotatarviketoimitusten tuottamista skandaalimaisista voitoista, pankkien pimittämistä „takuu kirjoista” ja siitä, ketkä hyötyvät kiristyvän kalliinajan kustannuksella, „kaikki” tietävät, siitä puhutaan myhähdellen „seurapiireissä”, siitä on olemassa paljon erinäisiä selviä mainintoja *jopa* porvarillisessakin sanomalehdistössä, joka yleisen tavan mukaan vaikenee „epämieluisista” seikoista ja sivuuttaa „arkaluontoiset” kysymykset. Kaikki tietävät — ja kaikki ovat vaiti, kaikki kestävät kärsivällisesti, kaikki sietävät hallitusta, joka puhuu kauniisti „valvonnasta” ja „säännöstelystä”!!

Vallankumoukselliset demokraatit, jos he olisivat todella vallankumouksellisia ja demokraatteja, säätäisivät viipymättä lain, jolla kumottaisiin kauppasalaisuus, velvoitettaisiin armeijan tarviketoimittajat ja kauppiaat tekemään selkoa liikeasioistaan, kiellettäisiin niiltä oikeus luopua

* Ks. tätä osaa, ss. 56—58. *Toim.*

toimialastaan ilman viranomaisten suostumusta, otettaisiin käytäntöön omaisuuden konfiskointi ja kuolemantuomio * pimityksestä ja kansan petkuttamisesta ja jonka nojalla järjestettäisiin *alhaaltakäsin* tapahtuva, demokraattinen, itsensä kansan, virkailijain, työläisten, kuluttajain y.m. yhdistysten toimeenpanema tarkastus ja valvonta.

Meidän eserrämme ja menshevikkimme ansaitsevat täydellisesti säikähtäneiden demokraattien nimen, sillä tässä kysymyksessä he toistavat sitä samaa, mitä kaikki säikähtäneet poroporvarit puhuvat, nimittäin että kapitalistit voivat „juosta karkuun”, jos käytetään „liian jyrkkiä” toimenpiteitä, että ilman kapitalisteja „me” emme voi selviytyä, että englantilaiset ja ranskalaiset miljonääritkin, jotka muka „tukevat” meitä, voivat ehkä „loukkaantua”, ja muuta sellaista. Saattaisi luulla, että bolshevikit ehdottavat jotain ihmiskunnan historiassa ennen näkemätöntä, milloinkaan kokeilematonta, „utooppista”, vaikka tosiasiaa jo 125 vuotta sitten Ranskassa ne ihmiset, jotka olivat todella „vallankumouksellisia demokraatteja”, jotka olivat todella vakuuttuneita siitä, että sota oli heidän puoleltaan oikeutettua, luonteeltaan puolustusotaa, ja jotka nojautuivat todella kansanjoukkoihin, joilla oli siitä samanlainen tosi vakaumus,— nämä ihmiset osasivat järjestää *vallankumouksellisen* valvonnan rikkaisiin nähden ja saavuttaa tuloksia, joita koko maailma ihaili. Ja kuluneiden viiden neljännesvuosisadan aikana kapitalismin kehitys, joka on luonut pankit, syndikaatit, rautatiet y.m. y.m., on tehnyt työläisille ja talonpojille todella demokraattisen valvonnan toimenpiteet riistäjiin, tilanherroihin ja kapitalisteihin nähden sata kertaa helpommiksi ja yksinkertaisemmiksi.

Itse asiassa koko valvontakysymys on siinä, kuka ketä valvoo, t.s. mikä luokka on valvova ja mikä valvottava. Meillä, tasavaltaisella Venäjällä, tunnustetaan ja jätetään edelleenkin valvojiksi tilanherrat ja kapitalistit mukavallankumouksellisen demokratian „täysivaltaisten elinten” osanotolla. Kiertämättömänä tuloksena on se kapitalistien harjoittama sotarosvovus, joka synnyttää kansan yleistä

* Bolshevistisessä lehdistössä olen jo maininnut, että oikeana perusteluna kuolemantuomiota vastaan voidaan pitää vain sitä, että riistäjät soveltavat kuolemantuomiota työtätekeviin *joukkoihin* riiston suojelemiseksi. (Ks. tätä osaa, ss. 262—265. *Toim.*) Ainoakaan vallankumouksellinen hallitus, olipa se millainen tahansa, tuskin tulee toimeen ilman kuolemantuomiota *riistäjiin* (s.o. tilanherroihin ja kapitalisteihin) nähden.

suuttumusta, ja se talouselämän rappiotila, jota kapitalistit pitävät keinotekoisesti yllä. Pelkäämättä tehdä pesäeroa vanhasta, pelkäämättä rakentaa rohkeasti uutta on päättäväisesti ja peruuttamattomasti siirryttävä työläisten ja talonpoikain *taholta* toimeenpantavaan, tilanherroihin ja kapitalisteihin *kohdistettuun* valvontaan. Mutta sitä meidän eserrämme ja menshevikkimme pelkäävät pahemmin kuin tulta.

PAKOLLINEN YHDISTÄMINEN LIITTOIHIN

Pakollista syndikatisoimista, s.o. esim. teollisuudenharjoittajain pakollista yhdistämistä liittoihin, on Saksassa jo toteutettu käytännössä. Eikä siinä ole mitään uutta. Ja tässäkin me havaitsemme eserrien ja menshevikkien takia täydellisen pysähdystilan tasavaltaisella Venäjällä, jota nuo vähänkunnioitetut puolueet „huvittavat” tanssimalla katrillia kadettien tai Bublikovien tahi Tereshtshenkon ja Kerenskin kanssa.

Pakollinen syndikatisoiminen on toisaalta sitä, että valtio tavallaan sysää eteenpäin kapitalistista kehitystä, joka johtaa kaikkialla luokkataistelun järjestämiseen, liittojen lukumäärän, niiden moninaisuuden ja merkityksen kasvuun. Mutta toisaalta pakollinen yhdistäminen liittoihin on jokaisen vähänkin vakavan valvonnan ja kansan työn kaikkinaisen säästämisen välttämätön ennakoht.

Saksassa laki velvoittaa esimerkiksi kyseisen seudun tai koko valtakunnan nahkateollisuudenharjoittajat yhdistymään liitoksi, jonka johtokuntaan kuuluu valvontaa varten valtionkin edustaja. Tuollainen laki välittömästi, t.s. sinänsä, ei kajoa laisinkaan omistussuhteisiin, ei ota pois yhtään kopeekkaa ainoaltakaan omistajalta eikä vielä ratkaise ennakolta sitä, tullaanko valvontaa toteuttamaan taantumuksellis-virkavaltaisissa vai vallankumouksellisdemokraattisissa muodoissa, vallankumouksellisdemokraattiseen suuntaan ja siinä hengessä.

Tuollaisia lakeja voitaisiin säätää ja niitä pitäisi säätää meillä heti, menettämättä viikkoakaan kallista aikaa, antaen *itse yhteiskunnallisen tilanteen* määrätä lain toteuttamisen konkreettisemmat muodot, sen toteuttamisnopeuden, sen toteuttamisen valvontakeinot j.n.e. Tuollaisen lain säätämistä varten valtio ei tarvitse erikoista

koneistoa, ei erikoisia tutkimuksia eikä mitään ennakkotarkkailuja, tarvitaan vain sitä, että päättävästi hylätään eräät kapitalistien yksityisedut, kapitalistien, jotka „eivät ole tottuneet” tuollaiseen sekaantumiseen heidän asioihinsa ja jotka eivät tahdo menettää niitä ylivoittoja, joita valvonnan puuttuminen ja vanhaan tapaan isännöiminen takaavat heille.

Tuollaisen lain säätämistä *varten* ei tarvita minkäänlaista koneistoa eikä minkäänlaista „tilastoa” (jolla Tshernov aikoi korvata talonpoikaiston vallankumouksellisen aloitekyvyn), sillä sen toteuttaminen on annettava itsensä tehtailijain tai teollisuudenharjoittajain tehtäväksi ja *olevien* yhteiskunnallisten voimain suoritettavaksi siten, että sen täytäntöönpanoa valvovat myös olevat yhteiskunnalliset (s.o. ei hallituksen määräämät, ei virkavaltaiset) voimat, mutta välttämättä sellaiset, jotka ovat lähtöisin niin sanotuista „alemmista säädyistä”, t.s. sorrettujen, riistettyjen luokkien keskuudesta, jotka ovat historiassa aina olleet sankaruudessa, uhrautuvaisuudessa ja toverillisessa kurinalaisuudessa mittaamattomasti *korkeammalla* kuin riistäjät.

Olettakaamme, että meillä on todella vallankumouksellisdemokraattinen hallitus ja että se päättää: jokaisen tuotannonalan kaikkien tehtailijain ja teollisuudenharjoittajain, jos heillä kullakin on, sanokaamme, vähintään kaksi työläistä, pitää viipymättä yhdistyä liitoiksi ujesteittain ja kuvernementeittain. Vastuu lain ehdottomasta täytäntöönpanosta sälytettäköön ensi kädessä tehtailijoille, tehtaanohtajille, johtokuntien jäsenille, suurille osakkeenomistajille (sillä kaikki he ovat nykyaikaisen teollisuuden todellisia johtajia, sen todellisia isäntiä). Jos he vältelevät lain viipymätöntä toteuttamista, niin heitä on pidettävä sota-palveluksesta karanneina ja sellaisina rangaistava sen periaatteen mukaan, että he ovat yhteistakuussa ja vastaavat koko omaisuudellaan kaikki yhden puolesta ja yksi kaikkien puolesta. Sitä paitsi vastuussa ovat myös kaikki virkailijat, joiden on niinkään muodostettava *yksi* liitto, sekä kaikki työläiset ammattiliittoineen. Liittoihin yhdistämisen tarkoituksena on mitä täydellisimmän, mitä tiukimman ja mitä seikkaperäisimmän tilinpidon aikaansaaminen, mutta pääasia kuitenkin on raaka-aineiden hankintaa ja tuotteiden myyntiä koskevien, kansan varoja ja voimia

säästävien liiketoimien yhdistäminen. Kun hajallaan olevat tuotantolaitokset yhdistetään yhdeksi syndikaatiksi, niin tämä säästö kasvaa tavattoman suureksi, kuten taloustiede opettaa ja kuten kaikkien syndikaattien, kartellien ja trusttien esimerkki on osoittanut. Ja on vielä kerran toistettava, että tällainen yhteenliittäminen syndikaatiksi ei sinänsä vielä vähimmässäkään määrässä muuta omistussuhteita, ei ota pois ainoaltakaan omistajalta kopeekkaakaan. Tätä seikkaa on erikoisesti korostettava, koska porvarillinen sanomalehdistö „pelottelee” alinomaa pieniä ja keskivarakkaita isäntiä sillä, että muka sosialistit yleensä ja erikoisesti bolshevikit haluavat „pakkoluovuttaa” heidät: tämä väite on tahallista valhetta, sillä sosialistit eivät halua eivätkä voi pakkoluovuttaa eivätkä tulekaan pakkoluovuttamaan pientalonpojilta heidän omaisuuttaan *edes silloinkaan, kun tapahtuu täydellinen sosialistinen* kumous. Mehän taas puhumme kaiken aikaa *vain* niistä lähimmistä ajankohdan vaatimista toimenpiteistä, jotka on jo toteutettu Länsi-Euroopassa ja joita vähänkin johdonmukaisen demokratian olisi meillä toteutettava viipymättä taistelukseen uhkaavan ja kiertämättömän katastrofin torjumiseksi.

Pienimpien ja pienten isäntien yhdistäminen liitoiksi kohtaisi vakavia sekä teknillisiä että kulttuurillisia vaikeuksia sen tähden, että heidän liikeyrityksensä ovat äärettömän hajallaan ja teknillisesti alkeellisia ja niiden omistajat ovat lukutaidottomia tai sivistymättömiä. Mutta juuri nämä tuotantolaitokset voisivat olla poikkeuksena laista (kuten on jo mainittu edellä olettamassamme esimerkissä), ne voitaisiin jättää yhdistämättäkin, puhumattakaan siitä, että niiden yhdistäminen voisi viivästyä, eikä se voisi olla vakavana esteenä, sillä monilukuisten pienten tuotantolaitosten osuus tuotannon kokonaissummassa, niiden merkitys kansantaloudessa yleensä, on *vähäinen*, ja sitä paitsi ne ovat usein tavalla tai toisella riippuvaisia suurista liikeyrityksistä.

Ratkaiseva merkitys on vain suurilla tuotantolaitoksilla, ja niiden liittoihin yhdistämistä varten *ovat olemassa* kaikki teknilliset sekä kulttuurilliset keinot ja voimavarat; puuttuu vain *vallankumouksellisen* vallan lujaa, päättäväistä, riistäjiin nähden armottoman ankaraa aloitetta näiden keinojen ja voimavarojen liikkeellepanemiseksi.

Mitä vähemmän maassa on teknillisesti sivistyneitä ja yleensä sivistyneistöä, sitä *kipeämmin* on tarpeen, että mitä pikimmin ja päättäväisimmin säädetään dekreetti pakollisesta yhteenliittämisestä ja aloitetaan sen toteuttaminen suurimmista ja suurista tuotantolaitoksista, sillä juuri yhdistäminen *säästää* sivistyneistön voimia, tekee mahdolliseksi niiden *täydellisen* käyttämisen ja oikean sijoittamisen. Kun kerran venäläinen talonpoikaistokin syrjäisillä seuduillaan kykeni tsaarihallituksen aikana vuoden 1905 jälkeen voittamaan tuhannet hallituksen virittämät vastukset ja ottamaan tavattoman pitkän askeleen eteenpäin kaikenlaisten liittojen muodostamisessa, niin suuren ja keskisuuren teollisuuden ja kauppatoimen yhdistäminen olisi tietenkin toteutettavissa muutamassa kuukaudessa, ehkä pikemminkin, jos vain „syvien rivien”, kansan, virkailijain ja työläisten tukeen, osanottoon, mielenkiintoon ja heidän etuihinsa nojautuva, *heitä* valvontaan kehottava todella vallankumouksellis-demokraattinen hallitus pakotaisi siihen.

KULUTUKSEN SÄÄNNÖSTELY

Sota on pakottanut kaikki sotaa käyvät ja monet puolueettomatkin valtiot siirtymään kulutuksen säännöstelyyn. Leipäkortti on ilmestynyt ihmisten ilmoille, se on tullut jokapäiväiseksi ilmiöksi ja tuonut mukanaan muutkin kortit. Venäjä ei ole jäänyt syrjään, vaan on myös ottanut käytäntöön leipäkortit.

Juuri tämän esimerkin valossa me voimme ehkä kaikkein havainnollisimmin verrata taantumuksellis-virkavaltaisia katastrofin torjumismenetelmiä, jotka pyrkivät rajoittumaan mahdollisimman vähäisiin uudistuksiin, vallankumouksellis-demokraattisiin menetelmiin, joiden, ollakseen nimensä arvoisia, on asetettava suoranaiseksi tehtäväkseen riistäytyä väkivaltaisesti irti kaikesta vanhasta, mikä on aikansa elänyttä, ja jouduttaa eteenpäinmenoa mahdollisimman suuresti.

Leipäkortti, tuo kulutuksen säännöstelyn tyypillinen esikuva nykyisissä kapitalistisissa valtioissa, asettaa tarkoituspäähänsä ja toteuttaa (parhaassa tapauksessa toteuttaa) vain sen, että saadaan käsilläoleva viljamäärä jae- tuksi niin, että sitä riittäisi kaikille. Otetaan käytäntöön ei

likimainkaan kaikkien, vaan ainoastaan tärkeimpien, „kansan” eniten tarvitsemien elintarvikkeiden kulutuksen enimmäisraja. Ja siinä kaikki. Mistään muusta ei huolehdi. Lasketaan virkavaltaisesti, paljonko varastoissa on viljaa, jaetaan se kuluttajain lukumäärän mukaan, määritellään annoksen suuruus, otetaan se käytäntöön ja siihen rajoitutaankin. Ylellisyysesineisiin ei kajota, sillä niitä on „kuitenkin” vähän ja ne ovat „kuitenkin” niin kalliita, ettei „kansa” kykene niitä ostamaan. Sen vuoksi poikkeuksetta *kaikissa* sotaa käyvissä maissa, *vieläpä* Saksassakin, jota nähtävästi voidaan kiistämättä pitää kulutuksen täsmällisimmän, sääntöisimmän, tiukimman säännöstelyn mallimaana, *vieläpä* Saksassakin voimme havaita rikkaiden *kiertävään* alituisesti kaikkea kulutuksen „normeerausta”. Senkin „kaikki” tietävät, siitäkin „kaikki” puhelevat hymähdellen, ja Saksan sosialistisessa — toisinaan porvarillissessakin — lehdistössä on kasarmimaisen ankarasti järjestetyn saksalaisen sensuurin riehunnasta huolimatta myötäänsä kirjoituksia ja uutisia rikkaiden „ruokalistoi-” ja siitä, että rikkaat saavat nisuleipää yllin kyllin siinä ja siinä kylpylässä (missä sairauden varjolla käyvät kaikki... joilla on paljon rahaa), että rahvaan käyttämien elintarvikkeiden asemesta rikkaat käyttävät hienoja ja harvinaisia ylellisyystavaroita.

Taantumuksellinen kapitalistinen valtio, joka *pelkää* kapitalismin perusteiden, palkkaorjuuden perusteiden, rikkaiden taloudellisen herruuden perusteiden horjuttamista, *pelkää* työläisten ja yleensä työtätekevien omatoimisuuden kehittymistä, *pelkää* heidän vaativaisuutensa „viriämistä”, *sellainen* valtio ei kaipaa muuta kuin leipäkorttia. Sellainen valtio ei hetkeksikään, ei ainoatakaan askelta ottaessaan unohda *taantumuksellista* päämääräänsä: lujittaa kapitalismi sallimatta sen horjuttamista, rajoittaa „talouselämän säännöstely” yleensä ja muun muassa kulutuksen säännöstely vain sellaisiin keinoihin, jotka ovat ehdottoman välttämättömiä kansan elatukseen, mutta *eivät* lainkaan *pyri* todella säännöstelemään kulutusta *rikkaisiin* kohdistuvan *valvonnan* mielessä, siinä mielessä, että heidän, paremmin toimeentulevien, etuoikeutettujen, kylläisten ja rauhan aikana ylliravittujen kannettavaksi joutuisi *raskaampi* taakka sodan aikana.

Kansoille sodan asettaman tehtävän taantumuksellis-virkavaltainen ratkaisu rajoittuu leipäkorttiin, ehdottoman välttämättömien „kansan” elintarvikkeiden tasapuoliseen jakeluun, poikkeamatta vähimmässäkään määrässä virkavaltaisuudesta ja taantumuksellisuudesta, juuri siitä päämäärästä, että *ei* herätettäisi köyhien, proletariaatin, kansanjoukkojen („demoksen”) oma-aloitteisuutta, että *ei* sallittaisi niiden toimeenpanemaa valvontaa rikkaisiin nähden, että jäisi *mahdollisimman paljon* takaportteja, joiden kautta rikkaat voisivat hankkia itselleen ylellisyystavaroita. Ja *kaikissa* maissa, toistamme, Saksassakin — Venäjistä puhumattakaan — on takaportteja jätetty paljon, „rahvas” kärsii nälkää, mutta rikkaat käyvät kylpylöissä ja hankkivat niukan virallisen elintarvikeannoksen lisäksi sivusta kaikenlaisia „lisäannoksia” *eivätkä* salli *itseään* valvottavan.

Venäjällä, missä on juuri suoritettu vallankumous tsaarivaltaa vastaan vapauden ja tasa-arvoisuuden nimessä, Venäjällä, josta tosiasiallisten poliittisten laitostensa puolesta tuli heti demokraattinen tasavalta, pistää erikoisesti kansan silmään ja herättää erikoisesti joukkojen tyytymättömyyttä, kiihtymystä, vihaa ja suuttumusta se, kuinka helposti rikkaat voivat *kaikkien* nähden rikkoa korttijärjestelmää. Se tapahtuu todellakin hyvin helposti. „Tiskin alta” ja kovin korotetuilla hinnoilla, varsinkin kun on „*yhteyksiä*” (joita on vain rikkailla), voidaan saada mitä tahansa ja suurin määrin. Vain kansa näkee nälkää. Kulutuksen säännöstely on rajoitettu mitä ahtaampiin, virkavaltais-taantumuksellisiin puitteisiin. Hallituksella ei ole aikomustakaan, ei pienintäkään ajatusta huolehtia siitä, että tämä säännöstely pantaisiin toimeen todella vallankumouksellisdemokraattiselta pohjalta.

Jonoista kärsivät „kaikki”, mutta... mutta rikkaat lähettävät kotipalvelijansa jonottamaan ja vieläpä palkkaavat sitä varten erikoisia palvelijoita! Siinä teille „demokratismia”!

Vallankumouksellis-demokraattinen politiikka maata kohdanneen ennen kuulumattoman hädän aikana ei rajoittuisi lähenevän katastrofin torjumisessa leipäkortteihin, vaan lisäisi niihin ensinnäkin koko väestön pakollisen yhdistämisen kulutusosuuskunniksi, sillä ilman tällaista yhdistämistä ei voida valvoa täydellisesti kulutusta; toiseksi se

lisäisi rikkaiden työvelvollisuuden, jotta he tekisivät ilmaiseksi kaiken kansliatyön ja muun sen tapaisen työn näissä kulutusosuuskunnissa; kolmanneksi se jakaisi todella kaikki elintarvikkeet tasan väestön kesken, jotta sodan rasitukset jakautuisivat todella tasasuhtaisesti; neljänneksi se järjestäisi sellaisen valvonnan, että köyhät väestöluokat valvoisivat nimenomaan rikkaiden kulutusta.

Todellisen demokratismiin aikaansaaminen tällä alalla, todellinen vallankumouksellisuus valvonnan järjestämisessä juuri puutteellisimpien kansanluokkien taholta olisi mitä voimakkain sysäys kaikkien käytettävissä olevien sivistyneistövoimain jännittämiseksi, koko kansan todella vallankumouksellisen tarmon kehittämiseksi. Sillä nykyään tasavaltaisen ja vallankumouksellisen-demokraattisen Venäjän ministerit, aivan samoin kuin heidän virkaveljensäkin kaikissa muissa imperialistisissa maissa, puhuvat koreita sanoja „yhteistyöstä kansan hyväksi” ja „kaikkien voimien jännittämisestä”, mutta juuri kansa näkee, tuntee ja vais-toaa, kuinka ulkokultaisia nuo sanat ovat.

Tuloksena on paikallaan polkeminen ja talouselämän rappion hillitön kasvu, katastrofin läheneminen, sillä hallituksemme ei voi kornilovilaiseen tapaan, hindenburgilaiseen tapaan, yleisen imperialistisen esikuvan mukaan pakottaa työläisiä elämään kasarmimaisissa pakkotyöoloissa, sillä kansalla ovat vielä liian tuoreessa muistissa *vallankumouksen* perinteet, muistot, jäljet, tottumukset, laitokset; eikä hallituksemme halua ottaa mitään todella vakavia vallankumouksellisen-demokraattisia askeleita, sillä riippuvaisuus porvaristosta ja „kokoomuksesta” sen kanssa, pelko kajota porvariston tosiasiallisiin erioikeuksiin on läpeensä saastuttanut sen ja kietonut pauloihinsa ylhäältä alas asti.

HALLITUS HAJOTTAA DEMOKRAATTISTEN JÄRJESTÖJEN TOIMINTAA

Olemme tarkastelleet erilaisia taistelukeinoja ja -menetelmiä katastrofin ja nälänhädän torjumiseksi. Kaikkialla olemme tavanneet sovittamattoman ristiriidan toisaalta kansanjoukkojen ja toisaalta hallituksen sekä sitä tukevan eserräin ja menshevikkien liittoutuman välillä. Sen todistamiseksi, että nämä ristiriidat ovat olemassa todellisuudessa

eivätkä vain meidän esityksessämme ja että niiden sovittamattomuutta todistavat *tosiasiallisesti* selkkaukset, joilla on yleiskansallinen merkitys, riittää, kun palautamme mieleen vallankumouksemme puoli vuotta kestäneen historian kaksi erittäin tyypillistä „yhteenvetoa” ja opetusta.

Paltshinskin „hallituskauden” historia on ensimmäinen opetus. Peshehonovin „hallituskauden” ja kukistumisen historia on toinen opetus.

Edellä kuvatut taistelutoimenpiteet katastrofin ja nälähädän torjumiseksi merkitsevät itse asiassa väestön ja ensi kädessä demokratian, s.o. väestön enemmistön, siis ennen kaikkea sorrettujen luokkien, työläisten ja talonpoikain, varsinkin köyhimpien talonpoikien liittoihin yhdistymisen kaikinpuolista (pakollistakin) edistämistä. Ja väestö itse alkoi vaistonvaraisesti astua tälle tielle taistellakseen sodan aiheuttamia ennen kuulumattomia vaikeuksia, raskuuksia ja hätää vastaan.

Tsaarivalta jarrutti kaikin keinoin väestön itsenäistä ja vapaata yhdistymistä liittoihin. Mutta tsaarin monarkian kukistuttua demokraattiset järjestöt alkoivat syntyä ja kasvaa nopeasti kautta Venäjän. Katastrofia vastaan ryhtyivät taistelemaan oma-aloitteisesti perustetut demokraattiset järjestöt, kaikenlaiset huoltotoimikunnat, elintarvelautakunnat, polttoaineista huolehtivat neuvottelukunnat ynnä muut sen tapaiset.

Mutta merkillepantavinta vallankumouksemme kaikessa puoli vuotta kestäneessä historiassa on esillä olevan kysymyksen kannalta se, että *hallitus*, joka nimittää itseään tasavaltalaiseksi ja vallankumoukselliseksi, hallitus, jota menshevikit ja eserrät *tukevat* „vallankumouksellisen demokratian täysivaltainen elinten” nimessä, tämä hallitus *on taistellut* demokraattisia järjestöjä *vastaan* ja *saanut voiton niistä!!*

Paltshinski on tällä taistelulla hankkinut itselleen mitä surkeimman ja mitä laajimman, yleisvenäläisen maineen. Hän toimi hallituksen selän suojassa esiintymättä avoimesti kansan edessä (aivan samoin kuin kadetit yleensä katsoivat parhaaksi toimia, nostaen „kansaa varten” mielellään esiin Tseretelin, mutta itse toimittelivat salakähmää kaikki tärkeimmät asiat). Paltshinski jarrutti oma-aloitteisesti perustettujen demokraattisten järjestöjen kaikkia tärkeitä toimenpiteitä ja teki tyhjäksi niiden toteuttamisen,

sillä ainoatakaan tärkeää toimenpidettä ei voitu toteuttaa aiheuttamatta „vahinkoa” Jehu Jehunpoikien rajattomille voitoille ja tyhmän itsekkäälle härkäpäisyydelle. Ja Paltshinskihan juuri olikin Jehu Jehunpoikien uskollinen suojelija ja palvelija. Asia meni niin pitkälle — tästä tosiasiasta mainittiin sanomalehdissäkin, — että Paltshinski suorastaan *kumosi* oma-aloitteisten demokraattisten järjestöjen määräyksiä!!

Paltshinskin koko „hallituskauden” historia — ja hän „hallitsi” monta kuukautta ja juuri silloin, kun Tsereteli, Skobelev ja Tshernov olivat „ministereinä” — on kauttaaltaan pelkkää rumaa skandaalia, kansan tahdon, demokraattisten järjestöjen päätösten rikkomista kapitalistien *mieliksi*, niiden likaisen voitonhimon hyväksi. Sanomalehtiin pääsi luonnollisesti vain mitätön osa Paltshinskin „urotoista”, ja sen, miten hän *häiritsi* taistelua nälänhädän torjumiseksi, voi saada täydellisesti selville vain tosi-demokraattinen proletariaatin hallitus, kun se ottaa vallan ja mitään peittelemättä antaa Paltshinskin ja muiden hänen kaltaistensa tekokset kansan *tuomittaviksi*.

Väitettäneen, että Paltshinski olikin poikkeus ja että hänethän syrjäytettiin... Mutta siinäpä se juuri onkin, että Paltshinski ei ole poikkeus, vaan *sääntö*, että Paltshinskin syrjäyttäminen ei parantanut hitustakaan asiaa, että hänen tilalleen tuli samanlaisia Paltshinskeja, tosin toisennimisiä, että kapitalistien koko „vaikutus”, koko *nälänhädän torjumisen estämispolitiikka kapitalistien hyväksi* on jäänyt ennalleen. Sillä Kerenski ja kumpp. ovat vain verho kapitalistien etujen suojaamiseksi.

Havainnollisimmin sen todistaa elintarveministerin Peshehonovin eroaminen ministeristöstä. Kuten tunnettua, Peshehonov on hyvin, erittäinkin maltillinen narodnikki. Mutta elintarveasiain järjestämisessä hän tahtoi toimia tunnollisesti ollen yhteydessä demokraattisiin järjestöihin ja nojautumalla niihin. Peshehonovin toiminnan antama *kokemus* ja hänen *eroamisensa* on sitäkin mielenkiintoisempi, kun tämän mitä maltillisimman narodnikin, „kansansosialistisen” puolueen jäsenen, joka on valmis minkälaisiin kompromisseihin tahansa porvariston kanssa, oli kuitenkin pakko erota! Kerenskin hallitus näet *korotti* viljan rajahintoja kapitalistien, tilanherrain ja kulakkien mieliksi!!

M. Smith kuvailee tätä „askelta” ja sen merkitystä „Svobodnaja Zhizn” lehden ⁸⁸ 1. numerossa syyskuun 2 päivänä tällä tavalla:

„Muutama päivä ennen sitä, kun hallitus hyväksyi rajahintojen korotuksen, tapahtui yleisvaltakunnallisessa Elintarvekomiteassa tällainen välikohtaus: oikeistolaisten edustaja Rolovitsh, yksityiskaupan etujen järkkymätön puolustaja, joka vihaa armottomasti viljamonopolia ja valtion puuttumista talouselämään, julisti itsehyväisesti kaikkien kuullen, että mikäli hän tietää viljan rajahintoja korotetaan lähiaikoina.

Työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvoston edustaja vastasi siihen ilmoittamalla, ettei hänellä ole mitään tuollaista tiedossaan, että niin kauan kuin Venäjällä jatkuu vallankumous, ei tuollaista toimenpidettä voida suorittaa tai ettei hallitus ainakaan voi ryhtyä siihen neuvottelematta ennakolta demokratian täysivaltainen elinten — Talousneuvoston ja yleisvaltakunnallisen Elintarvekomitean — kanssa. Tähän lausuntoon yhtyi myös talonpoikien edustajain Neuvoston edustaja.

Mutta miten kävikään. Todellisuus teki tähän vastaselitykseen hyvin ankaran korjauksen; oikeassa osoittautui olevan suuromistaja-ainesten edustaja eivätkä demokratian edustajat. Hän osoittautui olevan erinomaisen hyvin selvillä siitä, että valmisteltiin hyökkäystä kansan oikeuksien kimppuun, vaikka sen edustajat kielsivätkin suuttumuksella jopa tuollaisen hyökkäyksen mahdollisuuden.”

Siis sekä työläisten edustaja että talonpoikaiston edustaja toivat kansan valtaenemmistön nimessä selvästi ilmi mielipiteensä, mutta Kerenskin hallitus menetteli päinvas-toin, kapitalistien eduksi!

Rolovitsh, kapitalistien edustaja, osoittautui olevan mainiosti selvillä asioista demokratian selän takana, aivan samoin kuin olemme aina havainneet ja havaitsemme nytkin, että siitä, mitä Kerenskin hallituksessa tapahtuu, ovat porvarilehdet „Retsh” ja „Birezhevka” parhaiten perillä.

Mihin tämä erinomainen asiantuntemus viittaa? On selvää: siihen, että kapitalisteilla on omat „kanavansa” ja että *todellisuudessa* valta on heidän käsissään. Kerenski on vain pelilaudalle asetettu nappula, jota he siirtelevät milloin ja miten se on heille tarpeellista. Osoittautuu, että kymmenien miljoonien työläisten ja talonpoikain edut uhrataan vähäisen pohattaryhmän voittojen hyväksi.

Miten meidän eserrämme ja menshevikkimme vastaavat tuohon sietämättömään kansan pilkkaamiseen? Ehkä he ovat kääntyneet työläisten ja talonpoikain puoleen vetoomuksella, jossa sanotaan, että tämän jälkeen Kerenskin ja hänen virkaveljiensä paikka on vain vankilassa?

Herra varjelkoon! Hallussansa olevan „Talouselämän osaston” välityksellä eserrät ja menshevikit rajoittuivat siihen, että tekivät jyrisevän päätöslauselman, josta olemme jo maininneet! Tässä päätöslauselmassa he julistivat, että viljan hintojen korottaminen Kerenskin hallituksen toimesta on „*turmiollinen*” toimenpide, joka antaa *mitä kipeimmän iskun* sekä elintarveasialle että maan talouselämälle kokonaisuudessaan” ja että nuo turmiolliset toimenpiteet on toteutettu suoranaisesti „*rikkomalla*” lakia!

Sellaiset ovat sovittelupolitiikan tulokset, politiikan, joka liehakoi Kerenskiä ja tahtoo „armahtaa” häntä!

Hallitus rikkoo lakia ryhtyessään pohattain, tilanherrain ja kapitalistien mieliksi sellaiseen toimenpiteeseen, joka *saattaa tuhon omaksi* koko valvonnan, koko elintarveasiat ja äärimmilleen horjutetun finanssitilanteen parantamisen, mutta eserrät ja menshevikit puhuvat yhä sopimuksen hieromisesta kauppa- ja teollisuuspiirien kanssa, käyvät edelleen neuvottelemassa Tereshtshenkon kanssa, armahtavat Kerenskiä ja rajoittuvat vain kirjoittamaan paperille vastalauseen, jonka hallitus panee kaikessa rauhassa veran alle!

Tässä juuri paljastuu erittäin havainnollisesti se totuus, että eserrät ja menshevikit ovat pettäneet kansan ja vallankumouksen ja että bolshevikeista tulee joukkojen, *vieläpä* eserräläisten ja menshevististen joukkojen todellisia johtajia.

Sillä vain se, että bolshevikkipuolueen johtama proletariaatti ottaa vallan käsiinsä, voi tehdä lopun Kerenskin ja kumpp. harjoittamasta häikäilemättömästä vehkeilystä ja *palauttaa oikeuksiinsa* sen työn, jota muonitus-, huolto- y.m.s. asioista huolehtineet demokraattiset järjestöt ovat tehneet ja jota Kerenski ja hänen hallituksensa *jarruttavat*.

Bolshevikit esiintyvät — edellä esitetystä esimerkistä se nähdään aivan selvästi — *koko* kansan etujen puolustajina, muonitus- ja huoltoasiain turvaamisen, työläisten *ja talonpoikain* kipeimpien tarpeiden tyydyttämisen puolustajina vastoin sitä eserrien ja menshevikkien horjuvaa, epävarmaa, todella petturimaista politiikkaa, joka on johtanut maan sellaiseen häpeään, kuin on tämä viljan hintojen korotus!

FINANSSIROMAHDUS JA TOIMENPITEET SITÄ VASTAAN

Kysymyksellä viljan rajahintojen korotuksesta on toinenkin puolensa. Tämä korotus merkitsee sitä, että aletaan taas kaaosmaisesti laskea liikkeelle yhä enemmän paperirahaa, että otetaan uusi askel kalliinajan kiristymisen suuntaan, että finanssit menevät yhä enemmän rempalleen ja että finanssiromahdus lähenee. Kaikki myöntävät sen, että paperirahan liikkeellelasku on pakkolainan pahin muoto, että se vaikeuttaa eniten juuri työväen, väestön köyhimmän osan asemaa ja että se on finanssisekasorrossa suurin paha.

Ja eserrien ja menshevikkien tukema Kerenskin hallitus turvautuu juuri tähän toimenpiteeseen!

Vakavan taistelun järjestämiseen rahatalouden rappiota ja kiertämätöntä finanssiromahdusta vastaan ei ole muuta tietä kuin että sanoudutaan vallankumouksellisesti irti pääoman eduista ja järjestetään todella demokraattinen, s.o. „alhaaltakäsin” toimeenpantu valvonta, työläisten ja köyhien talonpoikain valvonta kapitalisteihin *nähdén*, siis se tie, josta tässä kirjoituksessa on ollut kaiken aikaa puhe.

Paperirahan rajaton liikkeellelasku edistää keinottelua, tekee kapitalisteille mahdolliseksi kahmia sen kustannuksella miljoonia ja vaikeuttaa tavattomasti tuiki välttämätöntä tuotannon laajentamista, sillä kaikenlaiset tarveaineet, koneet ja muut kallistuvat yhä ja tämä kallistuminen jatkuu hyppäyksittäin. Miten asia olisi autettavissa, kun pohattojen keinottelemalla hankkimia rikkauksia pidetään salassa?

Voitaisiin ottaa käytäntöön progressiivisesti kohoava, hyvin korkea tulovero suurten ja suurimpien tulojen verottamiseksi. Meidän hallituksemme on toisten imperialististen hallitusten perässä ottanut sen käytäntöön. Mutta se on huomattavalta osaltaan jäänyt kuvitelmaksi, kuolleeksi kirjaimeksi, sillä ensinnäkin rahan arvo laskee yhä nopeammin ja toiseksi tuloja salataan sitä visummin, mitä enemmän niiden lähteenä on keinottelu ja mitä varmemmin liikesalaisuuden säilyttäminen on turvattu.

Jotta vero olisi todellinen eikä näennäinen, tarvitaan todellista valvontaa eikä sellaista, mikä on vain paperilla. Mutta valvonta kapitalisteihin *nähdén* on mahdotonta, jos

tuota valvontaa pysyy virkavaltaisena, sillä virkavalta on itse tuhansin sitein sidottu porvaristoon ja punoutunut yhteen sen kanssa. Sen vuoksi Länsi-Euroopan imperialistisissa valtioissa, samantekevää ovatko ne monarkkisia valtioita vai tasavaltoja, saadaan finanssiasiat järjestykseen vain siten, että otetaan käytäntöön sellainen „työvelvollisuus”, joka merkitsee työläisille *sotilaallista pakkotyökomentoa* tai *kasarmiorjuutta*.

Taantumuksellisen-virkavaltainen valvonta on ainoa keino, jonka tuntevat imperialistiset valtiot — demokraattisetkin tasavallat, Ranska ja Amerikka, mukaan luettuina — säilyttääkseen sodan aiheuttamat raskaudet proletariaatin ja työtätekevien joukkojen kannettavaksi.

Hallituksemme politiikan perusristiriita on juuri siinä, että on toteutettava taantumuksellisen-virkavaltainen valvonta — jottei jouduttaisi riitaan porvariston kanssa, jottei särkyisi „kokoomus” sen kanssa — nimittäen tuota valvontaa „vallankumouksellisen-demokraattiseksi”, petkuttaen kansaa joka askeleella, kiihdyttäen ja suuttuttaen joukkoja, jotka ovat vastikään kukistaneet tsaarivallan.

Ja kuitenkin nimenomaan vallankumouksellisen-demokraattiset toimenpiteet tekisivät mahdolliseksi järjestää todellisen valvonnan *rikkaisiin nähden* ja mitä menestyksellisimmän taistelun tulojen salaamista vastaan yhdistämällä liitoiksi juuri sorretut luokat, työläiset ja talonpojat, juuri joukot.

Paperirahan liiallisen liikkeellelaskun vastustamiseksi yritetään lisätä shekkien käyttöä. Tällä toimenpiteellä ei ole merkitystä köyhille, sillä köyhät elävät kuitenkin päivästä toiseen, suorittavat kuitenkin viikossa koko „taloudellisen kiertokulkunsa” palauttaen kapitalisteille takaisin ne vaivaiset rovat, jotka heidän on onnistunut ansaita. Rikkaille shekkien käytöllä voisi olla hyvin suuri merkitys, sillä varsinkin sellaisten toimenpiteiden kuin pankkien kansallistamisen ja liikesalaisuuden lakkauttamisen yhteydessä se tekisi valtiolle mahdolliseksi kapitalistien tulojen *todellisen valvonnan*, heidän todellisen verottamisensa, finanssijärjestelmän todellisen „demokratisoinnin” (ja samalla sen järjestykseen saattamisen).

Mutta esteenä tässä on juuri pelko loukata porvariston etuoikeuksia ja sanoutua irti „kokoomuksesta”. Sillä ilman todella vallankumouksellisia toimenpiteitä, ilman

ankaraa pakottamista kapitalistit eivät alistu minkäänlaiseen valvontaan, eivät saata julkisuuteen budjettejaan eivätkä anna setelivarastojaan demokraattisen valtion „tilinvalvontaan”.

Kansallistamalla pankit, ottamalla käytäntöön shekkejä, jotka olisivat lain mukaan pakollisia kaikille rikkaille, kumoamalla liikesalaisuuden, ottamalla käytäntöön omaisuuden takavarikoinnin tulojen salaamisesta j.n.e. voisivat liitoiksi yhdistyneet työläiset ja talonpojat saada valvonnan hyvin helposti sekä todelliseksi että yleiseksi, valvonnan juuri rikkaisiin nähden, juuri sellaisen valvonnan, jonka avulla *saataisiin palautetuksi valtiolle* sen liikkeelle laskemat paperirahat *niiltä*, joilla niitä on, *niiltä*, jotka niitä piilottelevat.

Sitä varten tarvitaan vallankumouksellisen proletariaatin johtamien kansanjoukkojen vallankumouksellista diktatuuria, t.s. sitä varten kansanjoukkojen on tultava vallankumouksellisiksi *teoissa*. Siinä on koko asian ydin. Mutta sitähan eivät haluakaan meidän eserrämme ja menshevikkimme, jotka pettävät kansaa „vallankumouksellisen demokration” *lipulla* ja todellisuudessa kannattavat porvariston taantumuksellis-virkavaltaista politiikkaa, joka pitää kuten aina ohjeenaan sääntöä: „après nous le déluge” — meidän jälkeemme vaikka vedenpaisumus!

Me emme tavallisesti huomaakaan, kuinka syvälle meihin ovat syöpyneet epädemokraattiset tottumukset ja ennakkoluulot porvarillisen omistuksen „pyhydestä”. Kun insinööri tai pankkiiri saattaa julkisuuteen työläisen tuloja ja menoja, työläisen palkkaa ja työntuottavuutta koskevat tiedot, niin sitä pidetään aivan laillisena ja oikeudenmukaisena tekona. Kukaan ei pidä sitä puuttumisena työläisen „yksityiselämään”, „urkkimisena tai ilmiäntona” insinöörin taholta. Porvarillinen yhteiskunta pitää palkkatyöläisten työtä ja palkkaa *omana* avoimena kirjanaan, johon jokaisella porvarilla on oikeus vilkaista milloin tahansa paljastaakseen työläisten oloissa muka sellaista ja sellaista „ylellisyyttä”, muka sellaista ja sellaista „laiskuutta” j.n.e.

Entä jos pantaisiin toimeen päinvastainen valvonta? Entä jos *demokraattinen* valtio kutsuisi virkailijain, konttoristien ja *palvelusväen* liitot tarkastamaan kapitalistien tuloja ja menoja, julkaisemaan tietoja niistä, auttamaan hallitusta taistelussa tulojen salaamista vastaan?

Miten villin ulvonnan porvaristo nostaisikaan „urkintaa” vastaan, „ilmiantoja” vastaan! Kun „herrat” valvovat palvelijoitaan, kapitalistit työläisiä, niin sitä pidetään asiaan kuuluvana, sillä työtätekevän ja riistetyin yksityiselämää *ei* pidetä koskemattomana, porvaristolla on oikeus vaatia jokainen „palkkaorja” tilille ja saattaa hänen tulonsa ja menonsa aina julkisuuteen. Mutta kun sorretut yrittävät valvoa sortajaa, yrittävät saattaa ilmi *hänen* tulonsa ja menonsa, paljastaa *hänen* ylellisyytensä vaikkapa edes sodan aikana, jolloin tuo ylellisyys aiheuttaa suoranaista nälkää ja armeijain tuhoutumista rintamalla, niin — ei, porvaristo ei salli mitään „urkintaa” eikä „ilmiantoja”!

Kysymys on yhä siitä samasta, että porvariston herruus ja todella vallankumouksellinen tosidemokratia ovat *yhteensovittamattomia*. XX vuosisadalla kapitalistisessa maassa ei voida olla vallankumouksellisia demokraatteja, *jos pelätään* kulkea sosialismia kohti.

VOIDAANKO MENNÄ ETEENPÄIN,
JOS PELÄTÄÄN KULKEA SOSIALISMIA KOHTI?

Sellaisessa lukijassa, joka on kasvatettu eserrien ja menshevikkien tavanomaisten opportunististen aatteiden hengessä, edellä sanottu voi herättää helposti tällaisen vastaväitteen: suurin osa tässä esitetyistä toimenpiteistä ei oikeastaan ole enää demokraattisia, vaan *jo* sosialistisia toimenpiteitä!

Tämä laajalle levinnyt, porvarillisessa, eserräläisessä ja menshevistisessä lehdistössä niin tavallinen (muodossa tai toisessa esiintyvä) vastaväite on takapajuksen kapitalismin taantumuksellista puolustamista, sen puolustelua struvelaiseen tapaan. Me emme muka ole kypsiä toteuttamaan sosialismia, aikaista on vielä „ottaa käytäntöön” sosialismia, meidän vallankumouksemme on porvarillinen, — siksi on tehtävä rengin töitä porvaristolle (vaikka Ranskan suuret porvarilliset vallankumousmiehet tekivät 125 vuotta sitten vallankumouksensa suureksi käyttämällä *terroria* kaikkia sortajia, sekä tilanherroja että kapitalisteja, vastaan!).

Porvaristoa liehakoivat valemartilaiset, joihin eserrätkin ovat yhtyneet ja jotka järkeilevät tuohon tapaan, eivät

käsitä (jos tarkastellaan heidän käsityskantansa teoreettisia perusteita), mitä on imperialismi? mitä ovat kapitalistiset monopolit? mitä on valtio? mitä on vallankumouksellinen demokratia? Sillä jos tämä käsitetään, niin ei voida olla tunnustamatta, ettei voida mennä eteenpäin kulkematta sosialismia kohti.

Kaikki puhuvat imperialismista. Mutta imperialismi ei ole mitään muuta kuin monopolistista kapitalismia.

„Produgolj”, „Prodamet”, sokerisyndikaatti y.m. ovat riittävän havainnollisena todistena siitä, että Venäjälläkin kapitalismi on muuttunut monopolistiseksi. Tuo sama sokerisyndikaatti osoittaa meille ilmeisen selvästi monopolistisen kapitalismin kasvamisen valtiomonopolistiseksi kapitalismiksi.

Entä mitä on valtio? Se on hallitsevan luokan järjestö, esim. Saksassa se on junkkerien ja kapitalistien järjestö. Sen vuoksi se, mitä saksalaiset Plehanovit (Scheidemann, Lensch y.m.) nimittävät „sotasocialismiksi”, on todellisudessa sotilaallis-valtiollista monopolistista kapitalismia eli, puhuaksemme yksinkertaisemmin ja selvemmin, sotilaallista pakkotyökomentoa työläisille, kapitalistien liikevoittojen varjelemista sotaväen voimalla.

Mutta koettakaapa panna junkkerien ja kapitalistien valtion, tilanherrain ja kapitalistien valtion *tilalle vallankumouksellis-demokraattinen* valtio, t.s. sellainen valtio, joka hävittää vallankumouksellisesti *kaikki* etuoikeudet eikä pelkää kaikkein täydellisimmän demokratian vallankumouksellista toteuttamista. Ja te näette, että valtiomonopolistinen kapitalismi todellisessa vallankumouksellis-demokraattisessa valtiossa merkitsee välttämättä, kiertämättömästi askelta ja askeleita sosialismia kohti!

Sillä kun hyvin suuri kapitalistinen liikeyritys muuttuu monopolistiseksi, niin silloin se palvelee koko kansaa. Jos siitä on tullut valtion monopoli, niin silloin valtio (s.o. väestön, ensi kädessä työläisten ja talonpoikain, aseellinen järjestö siinä tapauksessa, että on olemassa *vallankumouksellinen* demokratia) ohjaa koko liikeyritystä — ja kenen hyväksi?

— joko tilanherrain ja kapitalistien hyväksi; silloin meillä on taantumuksellis-virkavaltainen valtio, imperialistinen tasavalta, eikä vallankumouksellis-demokraattinen valtio;

— tahi vallankumouksellisen demokratian hyväksi; silloin *se onkin askel sosialismia kohti*.

Sillä sosialismi ei ole mitään muuta kuin valtiokapitalistisesta monopolista eteenpäin otettu lähin askel. Eli toisin sanoen: sosialismi onkin juuri valtiokapitalistista monopoliä, joka *on pantu palvelemaan koko kansaa* ja joka on sikäli *lakannut* olemasta kapitalistista monopoliä.

Tässä ei ole keskitietä. Kehityksen objektiivinen kulku on sellainen, että *monopoleista* (joiden lukua, osuutta ja merkitystä sota on lisännyt kymmenkertaisesti) *ei voida mennä eteenpäin kulkematta sosialismia kohti*.

Joko on oltava vallankumouksellinen demokraatti teoissa, ja silloin ei saa pelätä askeleita, jotka vievät sosialismia kohti.

Tahi on pelättävä sosialismiin vieviä askeleita, tuomitava ne plehanovilaiseen, danilaiseen, tshernovilaiseen tapaan vetoamalla siihen, että vallankumouksemme on porvarillinen, että sosialismia ei voida „ottaa käyttöön” j.n.e.,— ja silloin luisutaan kiertämättä Kerenskin, Miljukovin ja Kornilovin puolelle, siis tukahduttamaan *taantumuksellis-virkavaltaiseen* tapaan työläis- ja talonpoikaisjoukkojen „vallankumouksellis-demokraattisia” pyrkimyksiä.

Keskitietä ei ole.

Ja siinä juuri onkin vallankumouksemme perusristiriita.

Historiassa yleensä ja semmitenkään sodan aikana ei saa seistä paikallaan. On mentävä joko eteenpäin tai taaksepäin. XX vuosisadan Venäjällä, joka on vallankumoustietä taistellut itselleen tasavallan ja demokratian, *ei voida mennä eteenpäin muutoin kuin kulkemalla* kohti sosialismia, ottamalla *askeleita* sosialismiin (askeleita, joiden edellytyksenä ja ehtona on tekniikan ja kulttuurin taso: koneellista suurtaloutta ei voida „ottaa käyttöön” talonpoikain maanviljelyksessä eikä sitä voida poistaa sokeriteollisuudesta).

Mutta jos pelätään mennä eteenpäin, niin *se merkitsee* taaksepäin menemistä, niin kuin herrat Kerenskit tekevätkin Miljukovien ja Plehanovien riemuitessa siitä ja Tseretelien ja Tshernovien tyhmästi auttaessa heitä siinä.

Historian dialektiikka on nimenomaan sellaista, että sota, joka on jouduttanut tavattomasti monopolistisen kapitalismin muuttumista valtiomonopolistiseksi kapitalismiksi, on

juuri siten vienyt ihmiskuntaa paljon lähemmäksi sosialismia.

Imperialistinen sota on sosialistisen vallankumouksen aatto. Ja se ei ole sitä vain sen vuoksi, että sota kauhuillaan synnyttää proletaarista kapinaa, — minkäänlainen kapina ei voi synnyttää sosialismia, ellei se ole kypsynyt taloudellisesti, — vaan sen takia, että valtiomonopolistinen kapitalismi on mitä täydellisintä sosialismin *aineellista* valmistelua, siihen johtava *eteinen*, historian portaikon se askelma, jonka sekä sosialismiksi nimitetyn askelman välillä *ei ole mitään väliaskelmia*.

* * *

Meidän eserrämme ja menshevikkimme suhtautuvat sosialismia koskevaan kysymykseen kirjanoppineesti, ulkoa oppimansa ja huonosti käsittämänsä opinkappaleen näkökannalta. He kuvittelevat sosialismin joksikin etäiseksi, tuntelemattomaksi, hämäräksi tulevaisuudeksi.

Mutta sosialismi katsoo nyt meihin nykyisen kapitalismin kaikista akkunoista, sosialismi hämöttää välittömästi, *käytännöllisesti* jokaisesta suuresta toimenpiteestä, joka on askel eteenpäin tämän uusimman kapitalismin pohjalta.

Mitä on yleinen työvelvollisuus?

Se on askel eteenpäin uusimman monopolistisen kapitalismin pohjalta, askel koko talouselämän säännöstelemiseksi tietyn yleisen suunnitelman mukaan, askel kansan työn säästämiseksi, kapitalismin harjoittaman kansan työn järjettömän tuhlauksen estämiseksi.

Saksassa junkkerit (tilanherrat) ja kapitalistit saattavat voimaan yleisen työvelvollisuuden, ja silloin se muodostuu ehdottomasti työläisille sotilaalliseksi pakkotyökomennoksi.

Mutta ottakaapa sama laitos vallankumouksellis-demokraattisen valtion oloissa ja ajatelkaa sen merkitystä. Työläisten, sotilaiden ja talonpoikien edustajain Neuvostojen käytäntöönottama, säännöstelemä ja suuntaama yleinen työvelvollisuus *ei vielä* ole sosialismia, mutta se *ei enää* ole kapitalismiakaan. Se on valtavan pitkä *askel* sosialismia kohti, sellainen askel, että täydellisen demokratian säilyessä ei siitä voitaisi palata enää takaisin kapitalismiin tekemättä ennenkuulumatonta väkivaltaa joukoille.

TAISTELU RAPPION TORJUMISEKSI JA SOTA

Kysymys lähenevän katastrofin torjumiskeinoista vie meidät siihen, että on valaistava toista hyvin tärkeää kysymystä: sisä- ja ulkopoliittikan välistä yhteyttä eli toisin sanoen sitä suhdetta, mikä on imperialistisen valloitus-sodan ja vallankumouksellisen, proletaarisen sodan välillä, rikollisen ryöstösodan ja oikeudenmukaisen demokraattisen sodan välillä.

Kaikki esittämämme taistelutoimenpiteet katastrofin torjumiseksi lisäisivät tavattomasti, kuten olemme jo maininneet, maan puolustuskykyä eli toisin sanoen sen sotilaallista mahtia. Tämä toisaalta. Mutta toisaalta näitä toimenpiteitä ei voida toteuttaa käytännössä, ellei valloitusotaa muuteta oikeudenmukaiseksi sodaksi, ellei sotaa, jota kapitalistit käyvät kapitalistien hyväksi, muuteta sodaksi, jota proletariaatti käy kaikkien työtätekevien ja riistettyjen hyväksi.

Todellakin. Pankkien ja syndikaattien kansallistaminen, kun samalla kumotaan liikesalaisuus ja työläiset valvovat kapitalisteja, merkitsisi kansan työn valtavaa säästämistä, mahdollisuutta säästää voimia sekä varoja, ja sitä paitsi se merkitsisi myös väestön työtätekevien *joukkojen*, väestön enemmistön aseman paranemista. Nykyisessä sodassa, kuten kaikki tietävät, on talouden järjestelyllä ratkaiseva merkitys. Venäjällä on riittävästi viljaa, hiiltä, naftaa ja rautaa — siinä suhteessa meidän asemamme on parempi kuin minkään muun sotaikäyvän maan asema Euroopassa. Juuri taistelemalla talouden rappiota vastaan edellä osoitetuin keinoin, vetämällä tähän taisteluun mukaan joukkojen oma-aloitteisuutta, parantamalla niiden asemaa, kansallistamalla pankit ja syndikaatit Venäjä voisi käyttää vallankumoustaan ja kansanvaltaisuuttaan kohottaakseen koko maan paljon korkeammalle taloudellisen järjestyneisyyden tasolle.

Jos eserrät ja menshevikit eivät olisi menneet „kokoomukseen” porvariston kanssa, joka jarruttaa kaikkia valvontatoimenpiteitä ja sabotoi tuotantoa, vaan olisivat sen sijaan siirtäneet vallan huhtikuussa Neuvostoille, jos he eivät olisi leikkineet „ministerimylläkkää” ja istuskelleet byrokraattisesti kadettien rinnalla puhki ministerien ja apulaisministerien istuimia j.n.e. j.n.e., vaan olisivat

suunnanheet voimansa työläisten ja talonpoikain johtamiseen *heidän* valvoessaan *kapitalisteja*, heidän *sotiessaan* kapitalisteja *vastaan*, niin Venäjä olisi nyt taloudellisesti täysin uudistumassa oleva maa, jossa maa olisi talonpojilla ja pankit kansallistettuja, t.s. Venäjä olisi *tämän verran* (nämähän ovat nykyelämän perin tärkeitä taloudellisia edellytyksiä) kaikkia muita kapitalistisia maita *korkeammalla*.

Sellaisen maan, missä pankit on kansallistettu, puolustuskuntoisuus ja sotilaallinen mahti on *korkeampi* kuin maan, missä pankit ovat edelleenkin yksityisten käsissä. Talonpoikaismaan, missä maa on talonpoikaismaittain hallussa, sotilaallinen mahti on *korkeampi* kuin sellaisen maan, missä vallitsee tilanherrain maanomistus.

Alituisen vedotaan ranskalaisten sankarilliseen isänmaallisuuteen ja ihmeitä tehneeseen sotilaalliseen uljuuteen vuosina 1792—1793. Mutta unohdetaan ne aineelliset, historialliset ja taloudelliset olot, jotka juuri tekivätkin nuo ihmeet mahdollisiksi. Todella vallankumouksellinen suoriutuminen aikansa eläneestä feodalismista, koko maan siirtyminen korkeampaan tuotantotapaan, talonpoikain vapaaseen maanomistukseen, mikä tapahtui todella vallankumouksellisella ja demokraattisella nopeudella, päättäväisyydellä, tarmokkuudella, rajattomalla uskollisuudella — nämä olivat ne aineelliset, taloudelliset ehdot, jotka „ihmeellisen” nopeasti *muuttivat, uudistivat* maan taloudellisen perustan ja siten pelastivat Ranskan.

Ranskan esimerkki osoittaa meille sitä ja vain sitä, että tehdäksemme Venäjästä puolustuskykyisen maan, päästäksemme siihen, että Venäjälläkin tapahtuisi joukkosankaruiden „ihmeitä”, on lakaistava „jakobiinilaisella” säälimättömyydellä pois kaikki vanha ja muutettava, uudistettava Venäjä *taloudellisesti*. Mutta XX vuosisadalla tätä ei voida tehdä pelkällä tsaarivallan poislakaisemisella (Ranska 125 vuotta sitten ei rajoittunut siihen). Sitä ei voida tehdä edes pelkästään siten, että tilanherrain maanomistus hävitetään vallankumouksellisesti (me emme ole sitäkään tehneet, sillä eserrät ja menshevikit ovat pettäneet talonpoikaiston!), että pelkästään annetaan maa talonpoikaistolle. Sillä me elämme XX vuosisadalla, ja maitten hallitsemisella *ilman pankkien hallitsemista* ei kyetä saamaan aikaan

perinpohjaista muutosta, uudestisyntymistä kansan elämässä.

Ranskan aineellinen, tuotannollinen uudistuminen XVIII vuosisadan lopulla oli yhteydessä poliittiseen ja henkiseen uudistumiseen, vallankumouksellisten keskikerrosten ja vallankumouksellisen proletariaatin diktatuuriin (proletariaatin, josta keskikerrokset eivät olleet erottuneet ja joka oli vielä melkein sulautunut niihin), armottomaan sotaan kaikkea taantumuksellista vastaan. Koko kansa ja varsinkin suuret joukot, s.o. *sorretut* luokat, olivat rajattoman vallankumouksellisen innostuksen vallassa; *kaikki* pitivät sotaa oikeutettuna puolustusotana, ja sitä se *todella olikin*. Vallankumouksellinen Ranska puolustautui taantumuksellista monarkkista Eurooppaa vastaan. Ei vuosina 1792—1793, vaan monta vuotta myöhemmin, sen *jälkeen*, kun taantumus oli voittanut maassa, Napoleonin vastavallankumouksellinen diktatuuri muutti Ranskan sodat puolustusodista valloitusodiksi.

Entä Venäjällä? Me käymme edelleenkin imperialistista sotaa kapitalistien hyväksi, liitossa imperialistien kanssa, noudattaen niitä salaisia sopimuksia, jotka *tsaari* solmi Englannin ja muiden maiden kapitalistien kanssa luvaten noissa sopimuksissa antaa venäläisten kapitalistien ryöstettäväksi vieraita maita, Konstantinopolin, Lvovin, Armenian j.n.e.

Sota pysyy epäoikeutettuna, taantumuksellisena valloitusotana Venäjän taholta niin kauan kuin se ei ole ehdottanut solmittavaksi oikeudenmukaista rauhaa eikä ole katkaissut suhteitaan imperialismiin. Sodan yhteiskunnallista luonnetta, sen todellista merkitystä ei määrää se, missä vihollisen sotajoukot seisovat (niin kuin eserrät ja menshevikit luulevat laskeutuen sivistymättömän maanjussin vulgäärille tasolle). Sen luonteen määrää se, *minkälaisen politiikan* jatkamista sota on („sota on politiikan jatkamista”), *mikä luokka* käy sotaa ja missä tarkoituksessa se sitä käy.

Ei voida johtaa joukkoja ryöstöotaan salaisten sopimusten nojalla ja odottaa niiltä innostusta. Vallankumouksellisen Venäjän etumainen luokka, proletariaatti, käsittää yhä selvemmin sodan rikollisuuden, eikä porvaristo ole saanut joukkoja luopumaan tästä käsityksestä, vaan päinvastoin käsitys sodan rikollisuudesta voimistuu. Venäjän

kummankin pääkaupungin proletariaatista on tullut lopullisesti internationalistinen!

Mitpä sitten enää puhuakaan joukkoinnostuksesta sodankäynnin puolesta!

Sisä- ja ulkopoliitiikka ovat sidotut erottamattomasti toisiinsa. Maata ei voida tehdä puolustuskuntoiseksi ilman kansan suurenmoista sankaruutta, kansan, joka toteuttaa rohkeasti ja päättäväisesti suuria taloudellisia uudistuksia. Eikä joukoissa voida herättää sankaruutta katkaisematta suhteita imperialismiin, ehdottamatta kaikille kansoille demokraattista rauhaa ja muuttamatta näin muodoin sotaa rosvomaisesta, rikollisesta valloitusodasta oikeudenmukaiseksi, vallankumoukselliseksi puolustussodaksi.

Ainoastaan ehdottoman johdonmukainen irtisanoutuminen kapitalisteista sekä sisä- että ulkopoliitiikassa voi pelastaa vallankumouksemme ja maamme, joka on puristettu imperialismin rautapihteihin.

VALLANKUMOUKSELLISET KANSANKERROKSET JA VALLANKUMOUKSELLINEN PROLETARIAATTI

Ollakseen todella vallankumouksellisia on kansanjoukkojen nykyisellä Venäjällä oltava mitä kiinteimmässä liitossa proletariaatin kanssa ja tuettava sen taistelua, tämän ainoan loppuun saakka vallankumouksellisen luokan taistelua.

Tähän johtopäätökseen joudumme eriteltyämme kysymystä taistelukeinoista, jotka ovat välttämättömiä kiertämättä lähenevän ennen kuulumattoman laajan katastrofin torjumiseksi.

Sota on synnyttänyt niin äärettömän suuren kriisin, se on siinä määrin jännittänyt kansan aineelliset ja moraaliset voimat ja antanut sellaisia iskuja koko nykyiselle yhteiskuntajärjestelmälle, että ihmiskunta on joutunut ratkaisun eteen: on joko tuhouduttava tahi uskottava kohtalonsa kaikkein vallankumouksellisimman luokan huostaan, jotta voitaisiin siirtyä korkeampaan tuotantotapaan mitä nopeimmin ja radikaalisimmin.

Useiden historiallisten syiden vuoksi — Venäjän suuremman takapajuisuuden vuoksi ja sen takia, että sodassa Venäjä koki erikoisia vaikeuksia, että tsaarivalta oli kaikkein lahoihin valta ja että vuoden 1905 perinteet olivat

erikoisen tuoreessa muistissa,— Venäjällä puhkesi vallankumous ennen kuin muissa maissa. Vallankumous sai aikaan sen, että *poliittisen* järjestelmänsä puolesta Venäjä saavutti edistyneimmät maat muutamassa kuukaudessa.

Mutta se ei riitä. Sota on armoton, se asettaa kysymyksen säälimättömän jyrkästi: on joko tuhouduttava tai saavutettava edistyneimmät maat ja sivuutettava ne myöskin *taloudellisesti*.

Se on mahdollista, sillä käytettävissämme on lukuisten edistyneiden maiden valmis kokemus, niiden tekniikan ja kulttuurin valmiit tulokset. Voimistuva protestiliike sotaa vastaan Euroopassa ja kehkeytyvän yleismaailmallisen työväenvallankumouksen ilmapiiri ovat moraalisena tukenamme. Imperialistisen sodan aikana poikkeuksellisen harvinainen vallankumouksellis-demokraattinen vapaus jouduttaa ja kannustaa meitä eteenpäin.

On joko tuhouduttava tai mentävä täydellä höyryllä eteenpäin. Näin on historia asettanut kysymyksen.

Proletariaatin suhde talonpoikaistoon tällaisena ajan-kohtana vahvistaa niinkään — vastaavalla tavalla muunnetussa muodossa — bolshevikkien vanhan ponnen: talonpoikaisto on temmattava pois porvariston vaikutuspiiristä. Vain siinä on vallankumouksen pelastumisen tae.

Talonpoikaistohan on pikkuporvarillisten joukkojen suurilukuisin edustaja.

Eserrämme ja menshevikkimme ovat ottaneet itselleen taantumuksellisen tehtävän: pidättää talonpoikaisto porvariston vaikutuksen alaisena, saattaa talonpoikaisto liittoutumaan porvariston eikä proletariaatin kanssa.

Vallankumouksen kokemus opettaa joukkoja nopeasti. Ja eserrien ja menshevikkien taantumuksellinen politiikka kärsii vararikon: heidät on lyöty kummankin pääkaupungin Neuvostoissa⁸⁹. Kummassakin pikkuporvarillis-demokraattisessa puolueessa kasvaa „vasemmisto“-oppositio. Eserrien kaupunkikonferenssissa, Pietarissa syyskuun 10 päivänä 1917, *vasemmisto*-eserrät, jotka ovat taipuvaisia liittoutumaan proletariaatin kanssa ja hylkäävät liiton (kokoomuksen) porvariston kanssa, saivat enemmistön, kaksi kolmasosaa äänistä.

Eserrät ja menshevikit toistavat porvariston mielellään käyttämää vastakkain asettelua: porvaristo ja kansa. Mutta

tällainen vastakkain asettelu on oikeastaan yhtä järjetöntä kuin puutien rinnastaminen arsinoihin.

On olemassa demokraattinen porvaristo ja on olemassa porvarilliset kansankerrokset: vain ne, jotka eivät tunne lainkaan historiaa sen enempää kuin poliittista taloustiedettäkään, voivat kieltää tämän.

Eserrät ja menshevikit ovat tarvinneet tätä väärää vastakkain asettelua sen kiistattoman tosiasian *peittämiseksi*, että porvariston ja proletariaatin välillä on *pikkuporvaristo*. Taloudellisen luokka-asemansa vuoksi se horjuu ehdottomasti milloin porvariston, milloin proletariaatin puoleen.

Eserrät ja menshevikit kiskovat pikkuporvaristoa liittoon porvariston kanssa. Siinä on koko heidän „koalitionensa”, koko kokoomusministeristön, Kerenskin, tuon tyyppillisen puolikadetin koko politiikan olemus. Puolen vuoden kuluessa vallankumouksen alkamisesta tuo politiikka on kärsinyt täydellisen vararikon.

Kadetit ilkkuvat vahingoniloisina: vallankumous onkin muka kärsinyt vararikon, vallankumous *ei ole* selviytynyt sen enempää sodasta kuin talouden rappioutilastakaan.

Se ei ole totta. Vararikon ovat kärsineet *kadetit* ja *eserrät menshevikkien kanssa*, sillä tuo blokki (liittoutuma) on puoli vuotta hallinnut Venäjää ja puolen vuoden aikana rappeuttanut taloutta entistä enemmän sekä sotkenut ja vaikeuttanut tilannetta rintamalla.

Mitä täydellisempi on porvariston ja toisaalta *eserrien ja menshevikkien välisen liiton* vararikko, sitä nopeammin kansa *oppii ymmärtämään*. Sitä helpommin se löytää *oikean* ulospääsyn, jona on köyhän talonpoikaiston, siis talonpoikain enemmistön, liitto proletariaatin kanssa.

Syyskuun 10—14 pnä 1917.
